SALI
21 HAZİRAN 1932
7 inci sene No. 2284
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT

Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

932 Bütçesinin Müzakeresine Başlandı

Maliye Vekili Bütçe Hakkında Mühim Beyanatta Bulundu

Bütçe müzakeresi çok hararetli oldu ve müstakil mebuslardan bazıları, hükûmetin icraatını tenkit ettiler. Recep Bey bugünkü celsede tenkitlere cevap verecek..

Galatasaray lisesi eski randımanı veriyor mu

Arızî olduğu muhakkak olan bazı sebepler kaldırılmalıdır..

Hal çaresi ve işin başı meselenin tetkik ve halli icap eden bir mevzu olarak telâkki edilmesindedir..

Galatasaray lisesinin iyi bir tarihi, iyi bir hususiyeti var: Bu mektepte en mühim dersler Fransız lisanile tedris ediliyor. Müessesenin, kurulduğu günden beri yetiştirdiği unsurların sayısı çoktur. Bu anasırın çoğu: Memleketin idarî ve ilmî hayatında pek büyük mevkiler almış, umumî hayatımızın inkişafında çok mühim âmil olmuşlardır. Galatasaray mezunlarının bankacılıkta yüksek bir kabiliyet gösterdiklerini de, İş Bankasının umum müdürü Mahmut Celâl Bey arkadaşımız daima söyler. O halde bu, öyle bir müessesedir ki, onu mütemadiyen kuvvetlendirmek, randımanını arttırmak, ve her noktai nazardan üzerinde titremek vatandaş olarak, hepimizin borcudur.

Bugün şu noktaları iyi tetkik etmeli, iyi anlamalıdır: Galatasaray lisesi eski randımanını verebiliyor mu? Eğer bu randıman azalmış ise hakikî sebepleri nedir? Sarfedilen para ve emekler nisbetinde daha iyi bir netice almak için ne yapmalı?..

Bir defa Galatasaray lisesinin hususiyetini ileri sürerek: "Maarifte, mektepçilikte ikilik ihdas ediliyor!,, diye zaman zaman ortaya atılan mütaleaları mutlaka mahkûm etmek lâzımdır. Bu mütaleanın münakaşaya bile değeri yoktur.

İnkılâp müesseselerimizi kültüre, tekniğe istinat ettirmek mecburiyetindeyiz. Böyle bir vaziyette bir ecnebi lisanının lüzum ve faydası üzerinde münakaşa bile edilmez. Galatasaray lisesi gençlerimizi hem millî, hem de umumî hars cephesinden yetiştirmeğe çalışıyor. Ecnebi mektepleri lisan meselesini temin bile etseler, millî kültür cephesinde muvaffak olamazlar. Nihayet halkımızı ecnebi mekteplerinden müstağnî bırakmak ta esaslı bir vazifemiz değil midir?

Hakikatleri oldukları gibi görmekten korkmamalıdır:

Maatteessüf bugünkü Galatasaray; eski randımanını veremiyor. Her sene hayat sahasına çıkardığı iyi tahsil görmüş yetişmiş, yüksek kabiliyetli gençlerin sayısı; eski senelere nisbetle azalmıştır. Kabiliyet gösterenleri daha azdır, lisanı iyi öğrenenleri daha azdır. Bu hüküm, yalnız şahsî fena illetlerimizin mahsulü değildir. Müessesede çalışan en kıymetli hocaların, müessesenin faaliyet hayatını takip eden eski ve yeni birçok mezunlarının, bugünkü tahsil neticelerini eski neticelerle ölçmek imkânını bulan çocuk babalarının kanaatleri de bu merkezdedir. Hemen ifade edelim ki, neticenin mes'uliyetini tedris eden hocalara veya mektep idaresine atmak en büyük haksızlık olur. Bu mektebin Türk ve ecnebi hocaları umumiyetle kıymetli zevat arasından seçilmiştir. Müessesenin başında o mektepten yetişmiş, o mektepte senelerden beri hocalık etmiş, müdür muavinliğinde bulunmuş, müessesenin maddî ve ruhî bütün sırlarını en iyi bilen bir zat müdür olarak bulunuyor. O halde hatalık nerede?.. Umumî kanaat şudur: Bu müesseseden azamî randımanı almak için her şeyden evvel şubelerde mevcut olan talebe adedini mutlaka azaltmak lâzımdır. Bir muallim; nihayet yirmi, yirmi beş kişilik bir şubede her talebe ile ayrı ayrı meşgul olmağa imkân bulur. Bu mevcut, kırkı veya elliyi bulunca bu imkân kalmaz. Maatteessüf öğrenme ve anlama kabiliyeti bütün çocuklarda ayni derecede değildir. Hocasının kendisile meşgul olmadığını gören çocuklarda ekseriya kayıtsızlık başlar. Bu kayıtsızlık hem çalışma mecburiyetini unutturur, hem de öğrenme kabiliyetini azaltır. En son tahsil ve terbiye usullerine göre hocalar; haftada birkaç dakika olsun, her talebesile ayrı ayrı uğraşmağa mecburdurlar.

Galatasaray lisesine halk tarafından gösterilen rağbet çok büyüktür. Ancak menfi neticeler karşısında halk sukutu hayale uğrayabilir. Buna meydan vermemek şarttır. Çare olarak en evvel akla gelen şey; İstanbulda veya Ankarada buna benzer ikinci bir müessese yapmaktır. Bu suretle hem ihtiyaç tatmin edilmiş olur, hem de mevcudu galiba 1400 ü aşan bugünkü Galatasaray talebesinin mikdarı makul bir hadde iner. Şunu da ilâve edelim: Biz bu mütaleada bulunurken bütçe mülâhazalarını, bütçe darlığını unutmuş değiliz. Galatasaray, ücretli bir mekteptir. Ona devlet bütçesinden yapılan yardım mikdarı, pek azdır. Olsa olsa bina meselesi en evvel düşünülecek bir iş olur. Mevcut binalardan istifade imkânı olmadığı halde yapılacak yeni bir bina için hükûmetin iki sene için de birkaç yüz bin lira bulmasını da imkânsız görmüyoruz. İşin başı; meselenin tetkik ve halli icap eden bir mevzu olarak telâkki edilmesidir. Mesele; Maarif vekâletince veya daha şamil olarak hükûmetçe tetkikine karar verilirse, bu işleri iyi bilenlerden almacak malûmat ve izahat ile, çok amelî şekiller bulunacağı muhakkaktır.

Tekrar hülâsa edelim: Galatasaray lisesi memleketin en iyi bir müessesesidir. Yeni hayat için en lüzumlu ve en faal unsurları burada kolaylıkla yetiştirebiliriz. Şimdi ârızî olduğu muhakkak olan bazı sebepler; mektebin randımanını,, verimkudretini azaltmış bulunuyor. Önüne geçilmiyecek bir vaziyet yoktur. Bu randımanı eskisinden de fazlaya çıkarmak, tetkik ve tedbir meselesidir. Bu işte çocuk babalarının hakkı vardır. O çocuk babaları ki, evlâdına iyi bir tahsil vermek için bugünkü müşkül şerait içinde kudretinin yetmediği kadar fedakârlık ediyor, çocuklarının mektep taksitlerini ödemek için en ağır mahrumiyetlere katlanıyorlar. Nihayet bu hak, daha ziyade memleketindir. İyi yetişmiş gençlerin mesaisinden en ziyade memleket istifade etmiyor mu?

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Halil Bey "İzmir,, Dr. Suat Bey Refik Şevket Bey

Yeni bütçe Mecliste..

Maliye vekili bir nutukla bütçe esasatını izah etti

ANKARA, 20 A.A. — Büyük Millet Meclisi bugün Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetinde toplanarak 1932 senesi bütçe kanun lâyihasını müzakereye başlamıştır.

Bu münasebetle Maliye Vekili Abdulhalik Bey, uzun bir nutuk irat ederek bütçenin tanzimine hâkim olan esas fikirleri izah etmiş, bütçenin iyrat ve masraf fasıllarını, 1931 senesi tahsilâtını geçen senelerle mukayese etmiştir.

Vekil Bey, bu bütçenin de 1931 bütçesi gibi normal bir sene içinde yapılmamış olduğunu beyan ile hulâsatan [illegible]tir ki:

"1931 bütçesi 186 buçuk mil-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Heyeti Vekile

Meclisin içtimaını müteakip vekiller heyeti toplandı

ANKARA, 20 (Telefon) — Meclis içtimamı müteakip Heyeti Vekile, Mecliste Başvekile mahsus odada bir içtima akdetmiş ve bu içtima, geç vakte kadar devam etmiştir.

Gazi Hz. nin Teberruu

Fenerbahçeye 500 lira verdiler

ANKARA, 20 A.A. — Reisicümhur Hazretleri Türk Sporcu gençliğine karşı daima ibraz buyurdukları alâkaya zamime olarak ahiren binası muhterik olan Fenerbahçe Kulübüne 500 lira teberru buyurmuşlardır.

Ankaraya giden sporcularımız Kadıköy iskelesinde..

Pera takımı Selânik muhtelitini yendi

Doksan dakika tam bir hâkimiyetten sonra: 4-0!

Dün Taksim stadyomunda Pera ile Selânik muhteliti üçüncü maçını oynadı ve Selânik muhteliti 4 - 0 mağlûp oldu. Bu netice bizim büyük kulüplerdeki elemanların tamamen zayıfladığını göstermesi itibarile çok mühimdir. Genç ve bi hakkin oyuncu olan Pera forvetleri dün tam doksan dakika futbolün ne demek olduğunu

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Beş aylık ticaret müvazenemizde güzel bir netice..

Geçen sene 6 küsur milyon lira açıkla kapatmıştık. Bu sene 4 küsur milyon lira fazlalık var

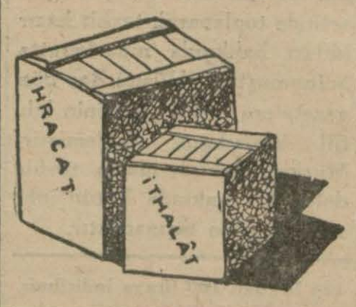

İhracat ofisince hazırlanan istatistike nazaran 932 mayıs ayında memleketimize 11.649.550 lira kıymetinde 43.672.549 kilo muhtelif eşya ithal edilmiştir. 931 senesi nisan ayı zarfındaki ithalâtımız 932 senesi nisanındaki ithalâta nisbetle 247.458 lira noksandır.

932 mayıs zarfında memleketimizden 6.817.209 lira kıymetinde 53.875.589 kilo muhtelif eşya ihraç edilmiştir. Mayıs 932 zarfındaki ih-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

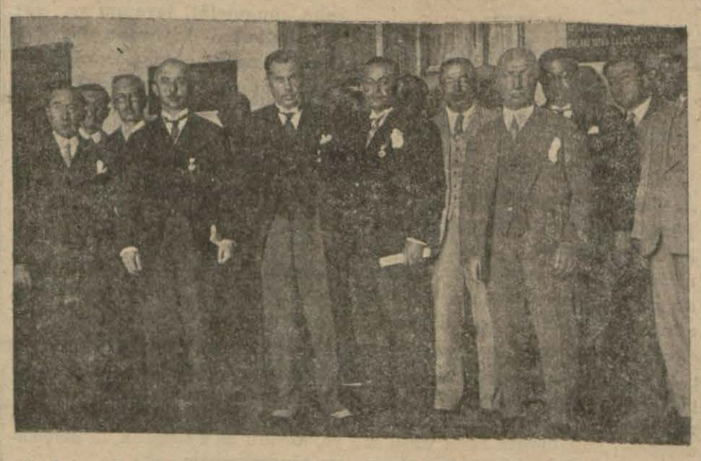

Ankarada toplanan Himayeietfal kongresinde Meclis Reisi Kâzım ve Başvekil İsmet Paşalar

Mısırdan gelen Tayyareci

Zevcesi ile bal ayı seyahatine çıkmış

Mısır tayyarecilerinden Ahmet Salim B. in refikası Hayriye Salim H. ile birlikte hususî tayyare sile Kahire'den şehrimize geldiğini yazmıştık. Ahmet Salim B. bun

Mısırlı tayyarecinin refikası Mısır sefiri ile yemekte..

dan bir müddet evvel evlenmiş ve genç evliler balayını geçirmek üzere Londra'ya kadar uzanacak olan bir hava seyahatine çıkmışlardır. Kahire'den hareketle Şam, Halep, Konya'ya uğradıktan sonra İstanbul'a gelmişlerdir. Bura'dan Bükreş, Büdapeşte, Viyana, Frankfurt, Brüksel, Paris'e uğrayarak Londra'ya gideceklerdir.

Salim B. Kambriç Darülfununda mühendislik tahsil etmiş bir gençtir. Mısır'ın Şarkiye eyaletinde tanınmış zengin bir aileye mensuptur. Tahsilini bitirdikten sonra tayyareciliğe haves etmiş ve pilot şehadetnamesi alarak satın aldığı bir spor tayyaresile hava seyahatlerine başlamıştır. Hayriye Salim H. zevcinin hava seyahatlerinde kendisine daima mü-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Tarife kanunu Tadil ediliyor

Muafiyetli mevat listesinden hangileri resme tabi olacak?

Son haberlerimizde..

Fazlı Necip Beyin cenazesi dün merasimle kaldırıldı

Merhumun ansızın vukuu irtihali bütün münevverleri müteessir etti

Cenaze camie götürülürken..

Vukuu vefatını dünkü nüshamızda teessürle kaydettiğimiz sabık Matbuatı dahiliye müdürü Fazlı Necip Bey merhumun cenazesi, dün mutantan merasimle kaldırılmıştır. Merhumun tabutuŞişlidekiNimet apartmanından öğleden evvel kaldırılmış ve Teşvikiye camiine getirilmiştir. Eller üzerinde taşınan tabutun önünde ailesi,

(Devamı 6 ıncı sahifede)

HARİÇTEN ALDIĞIMIZ TELGRAFLAR

Nutuklardan ziyade iş zamanı geldi

Belçika kralının Lausannedaki başvekiline şayanı dikkat bir mektubu..

LAUSANNE, 20. A. A.— M.Herriot saat 7 de Lausanne'a gelmiş ve saat 9,10 da İtalyan Murahhas heyeti ile görüşmüştür. Ondan sonra saat 10 dan itibaren M. Mac Donald ile bir mülâkat yapmıştır.

M. Herriot konferansı içtimaa davet eden büyük devletler murahhaslarının konferansın maksadı içtimaını tayin etmek üzre saat 16 da yapacakları hususî içtimaa İştirak edecektir.

Belçika Kralı Albert'in 17 Haziranda göndermiş olduğu mektup üzerine Belçika Başvekili M. Renkin Lausanne'da bazı iktisadî müzakerelere girişmiştir. Bu müzakereler Belçika ile Felemenk ve Lüksenburg hükûmetleri arasında bir itilâf imzalanması ile neticelenmiştir. Bu üç hükûmet bazı gümrük resimlerini iptal veya tenzil etmektedirler. Hiç bir siyasî mahiyeti haiz olmıyan bu itilâf ona iştirak etmek istiyen her hangi bir devletin imzasına açık bulunmaktadır.

Belçika kralının mektubu

BRÜKSEL, 20. A. A.— Belçika kralı, hali hazırda Lausanne'da bulunmakta olan başvekil M. Renkin'e atideki mektubu göndermiştir:

" Azizim Renkin!

Harbin nihayet bulduğu gündenberi hükûmetlerin reylerine müracaat ettikleri bütün mutahassıslar, milletlerin inkişaf ve saadetinin ve muslihane münasebetlerin emtea ve eşyaların, sermayelerin ve işçiliğin daha büyük bir serbestî ile mübadelesine tabi bulunduğunu teyit eylemişerdir.

Buhranın tesirlerini hissettirmekte olduğu zamandanberi bu tavsiyeler günden güne daha müstacel bir şekil almağa başlamıştır.

Maalesef bu vahim ihtarata hiçbir zaman kulak verilmemiş bulunmaktadır. Münferiden hareket eden her devlet, elinde bulunan her vasıtaya müracaat ederek milli iktisadiyatını, buhranın tesirlerinden kurtarmağı tecrübe etmiştir.

Gümrük resimlerinin munzam resimler, memnuniyetler, kontenjanlar döviz ticaretinin murakabesi suretile tezyidine ve ithalâtın her çareye tevessül olunarak tahdidine çalışıldı.

Bu suretle de ihracatta gayri kabili içtinap bir karışıklık hasıl oldu. Ve nihayet bu tahdidat siyaseti de beynelmilel ticaretin boğazlanmasile neticelendi.

3 senedenberi beynelmilel mübadelâtın kıymeti yarıdan fazla eksilmiş ve bu tenezzül de yalnız fiyatların düşmesinden ileri gelmiştir.

Haricî ticaret mansapları gittikçe daralan devletler istihlâkât kabiliyet ve siası azalmış bulunan milli piyasaları üzerinde bu hale bir çare ve taviz bulamamışlardır .

Bu 3 senelik ayni müddet zarfında işsizlik adedi de tezauf etmiştir. Bir memleketin kendi zatii kuvvetlerile iktisadiyat cereyanının inkilâbatını kendi lehine tebdil etmeğe mükteder olmadığı kat'i tecrübelerle anlaşılmış olduğudur. Yalnız devletlerin kendi aralarında itilâf ederek beynelmilel tesanüde doğru yapacakları bir hareket cihanın çekmekte olduğu derin iztirabı tahfif edebilecektir.

Bu tesanüdün artık nutuklardan başka şeylerle meydana konması zamanı çoktan gelmiştir.

Belçikanın, bu vaziyet dahilinde iktisadî siyasetin tebeddülü lüzumunu derin surette anlamış bulunan devletlerin yardımı ile ahval ve şeraitin icap ettirdiği çarelere tevessül etmekten çekinmemesi lâzım geldiğini görüyorum.

Gittikçe daha fazla müztarip bir hal vaziyetile caresaz olabilecek tedbirlerin ittihazını şahsen sizden ve arkadaşlarınızdan bekliyorum."

CENEVRE, 20. A. A.— Dün her iki konferans haircinde fevkalâde alâkayı calip siyasî mükâlemat yapılmıştır. Fransa tarafından M. Boncour, Massigli ve de Jouvenel, İngilizler tarafından M. Mac Donald,

Kral Albert

Sir John Simon, Herbert Samuel lord Londonderry ile Amerika murahhasları M. Snovden, M. Hughes ve Davis hazır bulunmuşlardır. Mülâkatın icrası saat 7 de tesbit edilmiş bulunmakta idi. Fakat bir şimendifer kazasından dolayı M. Boncour'un teehhur etmesi, ancak saat 18 de başlanmasını intaç etmiştir.

Temps'ın mütaleaları

PARİS, 30. A. A.— "Havas Ajansı yazıyor" M. Herriot'nun dün Pariste vuku bulan beyanatının Lausanne'da iktisap edilen birinci netice hakkında Fransız milletinin büyük bir ekseriyetinin tamamen hissiyatına tercüman olduğu muhakkaktır"

" Fransa, mütevazin ve dürüst bir tarzı tesviye bulunması hakkında hararetli bir arzu ile müterafik geniş bir uzlaşma zihniyetile mütehassis bulunmakta ve muahedelere hürmet edilmesi için umumî ve devamlı bir emniyet ve itimadın avdeti için lüzumlu ilk şartlar olan manevî ve siyasî emnüselâmetin tezyidi kaygusile müteharriktir."

Fakat bu hisler Fransanın her türlü fedakârlık ve metrukiyeti kabul edeceğine delâlet etmez.

" Fransa, sulh ve sukûn isteyor, fakat bunları her millet için tam bir şeref ve haysiyet dairesinde arzu ediyor."

Bir tren kazası

PARİS, 20 A.A. — Tonnère civarında bir marşandiz trenile vagonlar arasında vuku bulan müsademeden dolayı M. Herriot'yu hâmil olan katar tevakkufa mecbur olmuştur. Başvekil, otomobille Cenevreye gitmek zaruretinde kalmıştır.

Malta'da yapılan intihabat

MALTA, 20 A.A. — Meb'usan ve âyan meclisleri için yapılan intihabatın kat'î neticelerinden anlaşıldığına göre milli yetçiler 32 ve muhalifler 17 âzalık kazanmışlardır.

Milliyetçiler gerek meb'usan ve gerek âyan meclislerinde mutlak ekseriyeti elde etmişlerdir.

Vali milliyetçilerin reislerinden Sör Ugo Milfan ve Nico Mizzi'yi yeni kabineyi teşkile memur etmiştir.

Dantzig'de Neler oluyor?

300 Hitlercinin İngiliz torpitoları etrafında nümayişleri

PARİS, 20. A. A.— 1932 senesinde Dantzig şehri, harpten evvelki Agadir ve Tanca'ya benzemektedir. Bu 3 isim arasında bir münasebet görmemek mümkûn olamıyor.

Muhtelif devletlere mensup bir çok filolar, ahalisi esasen Hitlercilerin — M. Brüning'in resmî ünifor malarını taşmalarını bütün Almanya dahilinde men'ettiği sıralarda bu rada her gün giyinerek halkı tehyice sevketmelerinden — müteessir bulunan Dantzig limanında yekdiğerini takiben demir atmış bulunmaktadırlar. Ayın 15 inde 5 İngiliz torpido muhribi bir nezaket ziyareti icra etmişlerdir. Bunlar, şehir açığında Versailles muahedesi mücibince şehrin haricî umuruna memur olan Lehistan hükûmetinin bir torpidosu tarafından karşılanmışlardır.

Halbuki, serbest şehrin Diyet meclisi, Lehistan'ı haberdar etmeğe lüzum görmeksizin Lehistan harp gemilerinin limana girip çıkması hakkındaki nizamatı tebdil etmiş bulunmakta idi. Bu itibarla bir taraflı olan bu karar mücibince Lehistan harp gemileri ziyaretlerinden İngiliz harp gemilerine karşı vazifelerini ifa etmeden evvel Dantzig liman makamatını haberdar etmek mecburiyetinde bulunuyorlardı.

300 kadar Hitlerci bu vaziyeti protesto etmek maksadile bir vapura binmişler ve maruf Alman millî marşını terennüm ederek İngiliz harp gemilerinin etrafında dolaşmışlardır. Şimdi ihtimal basit bir tesadüf eseri olarak iki Alman harp gemisi Schlesien zırhlısı ve iki torpido, Dantzig limanını— Lehistan'ın böyle bir ziyaret ve nümayişi lüzum suzluğu hakkında nazikâne bir teşebbüste bulunmuş olmasına rağmen — Pek yakında ziyaret edecek lerdir.

Lehistan hükûmeti, Almanya tarafından bu ziyaretin icra edileceğinden haberdar edildiği gibi Dantzig âyan meclisi de, Lehistan ile bu hükûmetin Dantzig'de komiseri olan M. Pappée'nin mevcudiyetinden bihaber gibi görünmektedir.

Mümaileyh, serbest şehrin âyan meclisi nezdinde bu tarzı hareket hakkında protestoda bulunmuş ve bunun Versailles muhadesine karşı suikast mahiyetinde bulunduğunu beyan etmiştir.

Fakat şimdiye kadar teşebbüsünün cevabına intizar etmektedir. Lehistan'ın Berlin elçisi M. Vysock, Alman nazırlarına, Alman harp gemilerinin Dantzig limanına yapacakları ziyaretin esasen asabiyette bulunan halkın efkârını daha fazla teheyyüce sevkedeceğini ve bunun Lehistan ile Serbest şehir arasındaki münasebatı teshil etmiyeceğini ifham eylemiştir.

Fransızların Takviyesi

Maverayı Şeria-Hicaz hududunda tahşidat..

PARİS, 20. A. A. — Havas Ajansının Kahireden istihbarına göre içinde asker bulunan bir takım tayyareler İsmailiyeden Irak ve Amana müteveccihen yola çıkmışlardır. Maverayişeria - Hicaz hududu üzerindeki askeri mıntakalar takviye olunmaktadır.

KAHİRE, 20. A. A. — Havas Ajansı bildiriyor: Hava tarikiyle Iraka gönderilecek olan bir alaya mensup 500 askerin sevki son dakikada yarına tehir edilmiştir. Irak dahili vaziyeti tevazzuh edinciye kadar bu askerler Bağdatta kalacaktır.

KAHİRE, 20. A. A. — Reuter Ajansının istihbarına nazaren Iraka gönderilmek üzere İsmailiyeden harekete müheyya bulunan kıtat 400 kadar taraftariyle Akabe arazisine tecavüz eden Maveraişeria rüesasından İbnürrefadeyi tenkil için Hicaz kuvvetleriyle teşriki mesai edecektir.

Hitlerciler Hesse'deki intihabı da kazandılar

Geçen seneye nazaran bir milyona yakın fazla rey aldılar

BERLİN, 20. A. A. — Hitlerciler, Hesse Diyet meclisinin intihabatında yeni bir muvaffakiyet daha elde etmişlerdir.

Muvakkat resmî neticeler şunlardır:

Nazi	32,
Sosyalist	17,
Merkez fırkaları azası	10,
Muhalif komünistler	1,
Komünist	7,
Milliyetçi	1,
Boureois koalisyonu	2,
Çiftçiler	2,
Hukuku umumiye fırkası	3,

Nazirlerin aldıkları reylerin adedi 1931 teşrinisanisinin 11 inde yapılan intihabat esnasında kazandıkları 291.189 reye mukabil 328.313 den ibarettir.

Sosyalistler, 168.299 reye karşı 172.545 rey almışlardır. Merkez fırkası 112,440 reye mukabil 108.603 rey almıştır. İşçiler fırkası, 8.177 reye mukabil 11.697; komünistler, 156.775 reye mukabil 82.111; milliyetçiler, 16.857 reye karşı 11.267; Demokratlar, 4.617 reye mukabil 4.925 ve Bourgeois koalisyonu 25.175 rey almışlardır.

Bourgeois fırkalarının müttehit listesi 1931 teşrinisanisinin 15 inden evvel mevcut değildi. Fakat bu listenin ihtiva ettiği gruplar, o zaman 68.208 rey toplamışlardır.

Netice

BERLİN, 20. A. A. — Hesse Diyet meclisinin teşekkülü için yapılan intihabatın neticesine nazaran yeni Hesse hükûmetinin teşekkülü meselesi evvelki intihabatta olduğu derecede ağır müşkilâta maruz kalacaktır.

Bugün 38 azalık elde etmiş olan sosyalist milliyetçilerin intihap edilen bir tek milliyetçi mebusun müzaheretini temin etmeleri ihtimali kabul edilse bile sağ cenah fırkalarına mensup bir hükûmetin esasen 70 azadan mürekkep olan yeni meclisde mutlak ekseriyeti temin edemiyeceği söylenmektedir.

Zaten parlâmanter bir hükûmetin teşekkülü merkez fırkalarile sosyalist milliyetçiler arasında bir koalisyon vücude gelmesine bağlı bulunmaktadır. Halbuki merkez fırkalarının bugün böyle bir koalisyona girmeğe pek az mütemayil bulundukları zannedilmektedir.

Hessede yapılan intihabatın neticeleri Hesse hükûmetinin siyasi bünyesinin hemen hemen Alman hükûmeti bünyesine müşabih olmasından dolayi Alman siyasi mehafilinde daha şiddetli bir infial uyandırmıştır.

Dün yapılan intihabattan gelecek 31 temmuzda yapılacak intihabat için bazı karine ve emmareler istihracına çalışılmaktadır.

Romanyada Tevkifat

Polis geniş bir komünist şebekesi meydana çıkardı

BÜKREŞ, 20 A.A. — Emniyeti umumiye müdürünü bir çok günler devam eden tahkikattan sonra geniş bir komünist propaganda şebekesi üzerine vazıyedetmiştir. Bu şebeke bir Alman'ın idaresi altında çalışmakta ve merkezi Bükreşt'e bulunmaktadır.

Şubeleri bütün memleket dahilinde bulunan bu şebekenin 4 bürosu, hükûmet merkezinde faaliyet göstermekte idi.

Tevkif edilen 25 şahsın beyanına göre bu teşkilât tarafından sarfedilmiş olan mebaliğ son zamanlarda 3 milyon ley'e baliğ olmuştur.

Zabıta büyük mikyasta vesaik elde etmiş ve Bükreş'in bürolarından birinde fesatcuyane beyannamelerin tab'ına mahsus malzeme müsadere etmiştir.

Dün bütün gün tevkifata devam edilmiştir. Bu sabah da mütebaki eşhasın tevkifine intizar olunmaktadır.

Gümrükte Yeni kadro

Başmüdürlük kadrolarında değişiklik yok..

Gümrükler umum müdürlüğüne Cemil B. tayin edilmiş ve yeni gümrükler kadrosu resmi gazetede intişar etmiştir. İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğü kadroların da değişiklik yoktur. Yalnız Umum Müdürlük makam tahsisatı 125 liradan 100 liraya indirilmiş, Umum Müdürlüğün teftiş, muhasebe, muamelât, levazım ve zat işleri şubeleri doğrudan doğruya Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine raptedilmiştir. Gümrükler Umum Müdürlüğünün İstanbul'da çalışan İstatistik dairesinde yeni teşkilât yapılarak kadrosuna bir müdür muavini, bir kaç tetkik şefi ilâve olunmuştur.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürü Seyfi B. yeni kadroların bugün yarın tebliğine intizar edildiğini söylemiştir.

Tevhit Başladı

İnhisar idarelerinde yeni müdürler tayin edildiler

Tütün inhisarı umum müdürü Hüsnü Bey dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Evvelce de yazdığımız veçhile Hüsnü Bey tevhit edilmekte olan İnhisar idareleri umum müdürlüğüne tayin edilmiştir. Muavinliklere Münir Hüsrev, Müskirat inhisarı umum müdürü Asım ve Mübadele komisyonu müşavirlerinden Mitat, Başmürakipliğe Tuz inhisarı müdürü Feyzi, Teftiş heyeti reisliğine, Tütün inhisarı teftiş heyeti reisi Raşit, Memurin müdürlüğüne, Tütün inhisarı memurin müdürü Abdülkadir Beyler tayin edilmiştir. İnhisar umum müdürlüğü kadrosunda bulunan şube müdürleri dün Hüsnü Beyin riyasetinde toplanarak tevhit hazırlıkları hakkında müzakeratta bulunmuştur. Hüsnü Bey dün gazetelere tevhit işlerinin bilfiil başladığını söylemiştir. Müskirat inhisar idaresi tevhit dolayısile, yakında Tütün inhisar idaresine taşınacaktır.

SON DAKİKA

Tarife kanunu yeniden tadil ediliyor

Bazı iptidaî mevattan mutedil bir resim alınması düşünülüyor

ANKARA, 20 (Telefonla) — Gümrük tarifesi kanununun birinci maddesi mucibince mezkûr kanuna merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında hazırlanan kanun lâyihası, Büyük Millet Meclisine tevdi edilmiştir. Lâyihaya merbut esbabı mucibe mazbatasına göre teşviki sanayi kanunu mucibince gümrük resminden muafiyet listesine tâbi mevat dolayısile dibagat, trikotaj, mobilyecilik, kereste, nebatî yağ, ve çikolata gibi sanayiin memleketimizde tamamen inkişaf etmekle beraber bunlar gümrük himayesi altında bulunduklarından hariç emteasına karşı rekabet edebilecek vaziyettedirler. Bu itibarla müddeti bitmek üzere bulunan gümrük resminden muafiyet mevaddı iptidaiye listesinin yeniden tetkik ve tanzimi esnasında yukarıda tadat edilen sanayi şubelerine ait iptidai maddeler üzerindeki muafiyetin kaldırılması takdirinde bu sanayi, mevaddı iptidaiyesi için alâkadarlardan mutedil bir gümrük resmi alınması mülâhazasile tarife kanununda bazı tenzilât yapılması lüzumu hissolunmuştur. Ayni mazbatada ki sarahate göre gümrük tarife nisbetleri tenzil edilecek olan muayyen maddeler, yeniden tanzim edilecek olan teşviki sanayi mevaddı iptidaiye listesinden tamamen çıkarılacaktır.

Askerlik mükellefiyeti kanunu

Kanunun tadili teklif edilen maddesinde neler var?

ANKARA, 20 (Telefonla) — İhtiyat zabitleri hakkındaki kanunun üçüncü maddesinin tadili münasebetile askerlik mükellefiyeti kanununun 34 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde tadili ve maddeye bir fıkra ilâvesine dair hükûmet, meclise bir lâyiha sevketmiştir. Bu teklife göre kanunu mahsus mucibince ihtiyat zabiti olacaklar için tahsil ve askerî ehliyetname derecelerine göre hizmet müddeti 6 - 8 - 10 - 12 aydır. İhtiyat zabitliğine liyakat gösteremeyenlerin kısa hizmet hakları reddedilerek muvazzaf hizmetleri kanuna göre tamamlaştırılacak ve orta mektep ve muadilleri ile tâli derecedeki meslek mektepleri ve muadilleri mezunlarından orta askerî ehliyetnameyi haiz olanların sınıflarına mahsus hizmet müddetleri nihayetinden iki ay tenzil edilecektir. Bundan başka askerî memur olmak için memurin kanununun 4üncü maddesindeki evsafla beraber ihtiyat zabiti olmak şart koşulmuş ve bu hususta bir lâyiha halinde Meclise tevdi edilmiştir. Piyade küçük zabiti yetiştirilmesi hakkındaki kanunun birinci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın ilâvesi de hükûmetçe teklif olunmaktadır.

"Orta mektep mezunları hepsine tercihan ve arzularına bakılmayarak küçük zabit yetiştirilirler."

İdman kongresi..

Dün Ankarada Maarif vekilinin nutkile küşat edildi

ANKARA, 20 (Telefon) — İdman cemiyetleri altıncı umumî kongresi bugün öğleden sonra Halkevinde toplanmıştır. Kongreyi Maarif vekili Esat B. bir nutuk irat ederek açmıştır. Maarif vekilinin nutkunu müteakip riyaset divanı intihabı yapılmış, riyasete Gümrük ve İnhisarlar vekili ve Türkiye idman cemiyetleri ittifakı sabık reisi Ali Rana Bey ve reis vekilliklerine Erzurum meb'usu ve Türkiye idman cemiyetleri ittifakı ikinci reisi Aziz ve Miralay Bekir Beyler ve muhtelif mıntakalar murahhaslarından altı zat ta kâtipliklere seçilmişlerdir. Bundan sonra C. H. F. kâtibi umumîsi ve Kütahya meb'usu Recep Bey mühim bir nutuk irat ederek spor teşkilâtımızın yeni sene zarfında hangi istikametlerde yürümesi lâzım geldiğini izah etmiştir. Recep Beyin nutkundan sonra merkezi umumî ve federasyonlar, mıntaka hesap raporları tetkik ve nizamname encümenleri azaları intihap edilmişlerdir Encümen azaları derhal işe başlamışlardır. Kongre çarşamba günü öğleden evvel tekrar toplanacaktır.

Belçika, Felemenk, ve Lüksenburg arasında bir itilâf

BRÜKSEL, 20 (A.A.) — Felemenk, Belçika ve Lüksenburg hükûmetleri Lausanne'da yaptıkları itilâf icabınca yeni gümrük resimleri koymamağı, mevcut resimleri her senee muayyen bir hadde kadar yüzde 10 nisbetinde indirmeği ve muayyen bazı bususî vaziytler müstesna olmak üzere ithalât hakkında tahdidat yoluna girmemeği karşılıklı taahhüt etmişlerdir.

Çinde bir deniz faciası

ŞANGHAY, 20 (A.A.) — İndo Pocifique Ajansının verdiği bir habere göre Sehonkerk ismindeki 12 bin tonilâtoluk bir Felemenk vapurunda limanda demirli bulunduğu sırada yangın çıkmıştır. Bu geminin hamulesi kabili iştial kimyevî maddelerden ibaret bulunuyordu.

İktısadî ve Malî Hafta

Haksız yere başkasına zarar ika eden, o zararı tazmin ile mükellef tutulur. Bu, ezeli bir kaidei hukukiye dir. Fakat, parasız ve işsiz bir adam, velev kasten olsun, başkasına ait meselâ kıymettar bir vazoyu kırsa, bunu tazmin ettirmenin imkânı var mıdır? Hükmedilecek bir hapis cezası vazo sahibini tatmin edebilir mi?

Almanyanın bugünkü hali bu vaziyeti andırıyor. Alacaklı devletler Almanyanın ne tamirat ne de başka bir nam ile para veremiyeceğini çoktan biliyorlardı; fakat emri vaku kabule muheyya olduklarını ilk defa olarak resmî bir lisan ile geçen gün Lausanne'da ifade ettiler.

M. Macdonald'ın kullandığı lisan çok şayanı dikkattir. "Felâketimizin en mühim sebeplerinden birini tetkik için burada toplanıyoruz. Her şeyi mahiv ve ifna maksadile çalışan kuvvetlere karşı koymak için elimize geçen şu yegâne fırsatı kaçırmıyalım. Cihanşümul bir katastrof bizi bekliyor. Bütün bir sistemdir kiyanıbaşımızda yıkılmak üzere bulunuyor. Binaenaleyh, zaaftan başka hiçbir şeyden korkmamak, ve insaniyete yardım için muvafık görülecek tedbirleri, — ne kadar cüretkâr olursa olsun — tekliften çekinmemek lâzım gelir."

İtiraf etmelidir ki böyle bir ilham karşısında bulunan konferanstan çok şey beklenilebilir. Bu, adeta, borçları ilga için size "carte blanche" veriyoruz; istediğinizi yapınız demektir. M. Herriot da az çok bu fikirdedir. Fakat asıl mesele böyle bir ilga kararını Amerika Cemahiri müttehide hükûmetinin ne suretle telâkki edeceğidir; çünkü alacaklıların alacaklısı Amerika devletidir, ve bu işler, onun da iktisadî ve malî vaziyeti en fena bulunduğu bir zamana tesadüf ediyor.

Mamafih, borçlar ilga edilse de dünya tezepzübünü izaleye medar olacağını pek zannetmiyoruz. Olsa olsa şimdiki hali filî, hali hükukiye inkilâp etmiş olacaktır. Avrupa sanayi memleketlerin, ister galip ister mağlûp olsun, müşterek dertleri başkadır. Bu sıkıntı, mamulâtı sınaiyelerine mahreç bulamamalarından ileri geliyor. Bunlar vaktile her fırsattan istifade ederek kurbanlık addettikleri milletlerden türlü türlü iktisadî ve malî irtifak hakları temin etmiştiler. Fakat o milletler şimdi ispatı rüşt etmiş bulunuyorlar, ve kendilerini artık soydurmak istemiyorlar. Avrupadaki, para sıkıntısı, nüfus meselesi, işsizlik ve sair meselelerin esası hep budur.

Bunun çarei halli yok mudur? Galiba nüfusu tahditten başka bir çare yok gibi...

* * *

Nev-Yorktan Avrupaya, ve bu mevanda bilhassa Fransaya, altın sevkiyatı geçen haftadan beri pek çoğalmıştır. Financial News gazetesinin yazdığına göre bu sevkiyat daha uzun bir müddet devam edecektir. Geçen eylûlden beri Avrupaya 1.130 milyon dolar kıymetinde altın nakledilmiştir. Bunun 748 milyonu Fransaya, 114 milyonu İsviçreye, kusuru da Felemenk ve Belçikaya gönderilmiştir.

* * *

Macaristanda ahiren neşrolunan bir kanun mucibince, bütün yerli bankalar her ay bilânçolarını Millî bankaya tevdi etmek ve bundan başka kendi ahvali maliyeleri ve diğer hususat hakkında malûmat vermek mecburiyetinde olacaklardır. Millî banka, bu bankaların muamelâtı hesabiyelerini teftiş hakkını da ihraz eylemiştir.

Esham ve tahvilât

İstanbul menkûl kıymetler ve kambiyo borsası geçen hafta zarfında yine ataletini muhafaza etti. Bütün nazarlar Lausanne konferansına müteveccih olduğu için şu sırada kuponlar müzakeratı Paris Borsasını alâkadar etmiyor; ve zaten bu müzakerat belki bu sebepten dolayı bir tevakkuf devresi geçirecek gibi görünüyor. Unifiye dün akşam, geçen haftaki gibi sönük bir halde 42 3/4 da kapandı.

Piyasayı cüz'i bir miktarda "alimenter" eden kâğıtlar Anadolu esham ve tahvilâtı olmuştur. Geçen haftadan beri bunlarda yirmişer lira kadar tereffü vardır.

Son tesbit edilen fiatler şunlardır:

Aksiyonlar	16,25 lira
Obligasyonlar	27,40 „
Mümessil senet	23,— „
Haydar Paşa limanı	31,— „
İstikrazı Dahili	95,— „

dır.

Iş Bankaları üzerine gene 9.20 liraya muamele oldu.

Arslan Çimentoları 20 kuruş fazlasile 8,50 lirada kaldılar.

Tramvay 44,50, Bomonti 21,50 Terkos 26 lira etmetkedir

İttihat Değirmencilik 19, Şark Deyirmencilik 2 lira ediyor.

Mısır Kredi Fonsiyeleri de hayli gerilediler; son fiatları zirdedir.

1886 tertibi	167 lira
1903 „	91 „
1911 „	89 „

Altın da gerilemiştir. Dün akşam 927 kurusa satıcı vardı.

K. H.

Fransız bankaları niçin çekiliyorlar?

Ekonomi

Odalar kongresi cumartesiye toplanıyor

Kongrelerden neden fayda hâsıl olmadığı da görüşülecek

İstanbul Ticaret mıntaka müdürlüğü sahasındaki Ticaret Odaları kongresi, cumartesi günü, Ticaret Odası salonunda, Ticaret müdürü Muhsin B. tarafından açılacaktır. Oda raportörlerinden Hakkı Nezihi B. şimdiye kadarki kongrelerin müsbet netice vermemesi esbabına ve bundan sonrakilerin faydalı olması çarelerine dair bir rapor hazırlamıştır. Mıntaka odaları murahhaslarından bazıları da, evvelki kongrelerin netayicini riyasetten soracaklardır. Kongreye arzedilmek üzere müteaddit raporlar hazırlanmıştır.

Oda idare heyeti

Ticaret Odası idare heyeti, dün toplanmış ve muhtelif işlerle meşgul olmuştur.

İçtimada İş ve Kazanç lâyihaları da tetkik edilmiştir.

Kaydedilmeyen hususî hastaneler

Ticaret Odası, hususî tedaviheneler ve sıhhat yurtları sahiplerine Odaya ücreti kaydiye vererek yazılmaları için ikinci ve son defa olarak tebligat yapmıştır. Ay sonuna kadar yazılmıyacak müesseseler para cezasına tabi tutulacaktır.

Karpuz kavun ambalajları

Tekirdağı Ticaret Odası reisi Bekir B. şehrimize gelmiş ve Avrupa'dan getirilen ambalâj mütehassısının kavun ve karpuz ambalâjları hakkında mahalli ihracat tacirlerini tenvir etmek üzere Tekirdağına'da gitmesi için teşebbüste bulunmuştur. Bekir B. geçen sene Almanya'ya ve diğer memleketlere gönderilen mikdardan fazla kavun ve karpuz ihracı için alâkadar tacirlerin teşvik edileceğini, Tekirdağında arpa hasadı başladığını ve ilk arpa mahsulünün Borsaya arzedildiğini, buğday vaziyetinin ağustosta anlaşılabileceğini söylemiştir.

Esham ve tahvilâtta tereffü

Umumiyetle Avrupa borsalarında ve şehrimiz borsasında, son zamanlarda esham ve tahvilât fiatleri yükselmektedir. Bunun sebebii harp borçları meselesini hal için Lausanne da toplanan konferans müzakeratının müsait bir zeminde cereyan etmesi olduğu söylenmektedir. İstanbul Borsasında Düyunu Münahhide, Anadolu ve Osmanlı Bankası tahvilâtı hisse senetleri bir mikdar yükselmiştir.

Beyaz peynir

Beyaz peynir piyasasında bir az tenezzül görülmekte ve tenekesi 500 kuruşa kadar satılmaktadır.

Bulgaristanla Ticaretimiz

Bulgaristan'la iş yapan tacirlerimiz, Bulgaristanın döviz tahdidatı ve sair müşkülâtından bahisle Ticaret Odasına müracaat etmişlerdir. Ağustos sonunda gelecek Bulgar murahhaslarına vaziyet izah ve bu müşkülâtın izalesinin teminine teşebbüs edilecektir.

Yunanistandan mal isteniyor

Bazı Yunan tacirleri, memleketimizden fındık, susam, zeytinyağı ve kuzu derisi almak istediklerini haricî ticaret ofisine bildirmişlerdir.

Takas usulü ile kurşun kalemi

Takas usulile memleketimize kurşun kalemi ithal etmek istiyen bazı Bulgar tacirleri tarafından bu hususta teşebbüste bulunulmuştur.

Arjantinle ticaret

Arjantin konsolosu, Türkiye - Arjantin ticaret münasebatının inkişafı için Ticaret Odasına müracaat etmiş ve ihracat tacirlerimizin listesini almıştır.

Fransaya Buğday ihraç edilebilecek

Fransa ile Kanada arasında mevcut Ticaret mukavelesi 16 temmuzdan itibaren feshedilmiştir. Fransa, o tarihten sonra Kanada'dan girecek buğdaydan azamî tarifeye göre resim alacaktır. Fransa, şimdiden başka memleketlerden kendisine buğday satıcısı aramaktadır. Bu vaziyetten bizim de istifade etmemiz mümkün görülmektedir.

Sanayi ofisi

Merkezi İstanbul'da olmak üzere tesis edilecek Sanayi ofisi Müdürlüğüne Ticaret müsteşarı Hüsnü B. in tayini ihtimalinden bahsedilmektedir. Hazırlanan nizamnameye göre, ofis, sanayi hareketlerini tanzim edecek ve sanayi erbabına lâzım gelen direktifleri verecektir.

Takas heyeti Viyanada

Takas mukavelesi akdi için Avrupa'da bulunan heyet, Viyana ya gelmiştir; bugünlerde şehrimize avdet edecektir.

Giresonda fındık stoku

Gireson'dan bildirildiğine göre, 931 mahsulünden 4872 çuval kabuklu ve 1160 çuval iç fındık stok halinde durmaktadır..

Türk-Yunan ticareti

Türk - Yunan ticari ve iktısadî münasebetlerinin inkişafı için tetkikatta bulunan ihzari komisyon, yarın toplanacaktır.

Yumurta ticareti

İhracat ofisince yapılan tetkikatın verdiği neticeye göre, 931 senesinde dünyadaki yumurta sarfiyatı, 930 sarfiyatının ayni olmak üzere 8 milyardır.

Yumurta ihraç eden memleketlerin başında Holanda ve Danimarka gelmektedir.

Fransa ve İtalya, yumurta ihraç ederlerken ithalâtçı vaziyetine gelmişlerdir.

İngiltere ve İspanyaya da yumurta ithalâtı artmıştır. İsviçre'ye ithalât azalmaktadır.

İn[illegible]re, Fransa, Almanya ve Yu[illegible]ta, yumurtaya damga vazı[illegible] mecburi tutmuşlardır.

BORSA

20 Haziran 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İst. dahili	95,—		
Şark d. yolları	2,90	Elektrik	5,—
D. Muvahhide	48,75	Tramvay	4,95
Gümrükler	6,—	Tünel	5,—
Saydi mahi	4,25	Rıhtım	15,20
Bagdat	5,25	Anadolu I	27,65
T. askeriye	5,25	„ III	26,15
İzmir Belediye istikrazı	94	„Mümessil	22,80

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	25,50
Anadolu	10,30	Çimento As.	8,40
Reji	4,—	Ünyon dey.	19,—
Şir. hayriye	14,50	Şark dey.	2,—
Tramvay	44,50	Balya	1,90
Umumi sigorta	10,30	Şark m. ecza	2,40
Bomonti	22,—	Telefon	14,75

Çek fiatları			
Paris	12,06	Prağ	16,03.25
Londra	165	Viyana	47,75
Nüyork	47,25	Madrit	87,75
Milano	9,27	Berlin	2,—
Brüksel	3,40,141/2	Varşova	,242,5
Atina	70,97	Peşte	4,
Cenevre	2,42,75	Bükre,	80,
Sofya	67,10	Belgrat	17,69 3/4
Amisterdam	1,1752	Moskova	1087,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 Fransız	171,—	1 şilin, Av.	26,—
1 İsterlin	775,—	1 pezeta	16,—
1 dolar	212,0	1 mark	50,—
20 liret	219,—	1 zolti	24,—
20 f. belçika	112,—	1 pengo	30,—
20 drahmi	42,—	20 ley	24,—
20 f. İsviçre	822,—	20 dinar	74,—
10 leva	25,—	1 Çernoveç	—
20 florin	85,—	1 Altın	9,27—
20 lira (Çek)	125,—	1 Mecidiye	45,—
		1 Banknot	2,51—

Bazı ecnebi Bankaları

Memleketimizle muamelâtını kesiyorlar

Son zamanlarda müteaddit ecnebi bankaları Türkiye'deki muamelâtını tatile karar vermiş bulunmaktadır. Mıntaka Ticaret müdürlüğü bu hususta Vekâlete bir rapor göndermiştir. Bu bankaların tatili faaliyet etmelerinde, son senelerde halkın milli bankalarla iş yapmağı tercih etmeleri müessir görülmektedir. Bu suretle tatili faaliyet eden merkezi Galata'da ve küçük bir şubesi de Mahmutpaşa'da bulunan Kredi Liyone bankası ile 15 milyon frank sermaye ile memleketimizde iş gören Bank Jeneral pur Komers Etranje Bankası memurlarını tasfiye etmişlerdir. Fransız Memaliki Şarkiye Bankası Anadolu'daki şubelerinden çoğunu kapatmış ve buradaki merkez muamelâtını da azaltmıştır. Bank Franko da ayni suretle muamelâtını azaltmış bulunmaktadır.

Vilâyette

Münhal Nahiyeler

Müdürleri kâmilen tayin edildi

Vilâyetimiz nahiye müdürlerinden ekserîsinin sırası geldiği cihetle kendileri terfi ederek kaymakam olmuşlardı. Son defa bu münhallere yeni nahiye müdürleri tayin edilmiştir.

Adalar kaymakamı

Adalar kaymakamı Hayri Bey dün Vali muavini Ali Rıza Beyi ziyaret etmiştir.

Buğday niçin Yükseliyor?

Tetkikat devam ediyor. Makul bir sebep yok!

Buğday fiyatlarının sebepsiz tereffuu etrafındaki tetkikata devam edilmektedir. Ticaret odası da, tereffú hakkında tetkikat yapmaktadır. Tereffüün başlıca sebebi, gene buradaki komisyoncuların verdikleri malûmat üzerine Anadoludaki buğday tacirlerinin yüksek fiyat bulmadan satış yapmamalarını komisyoncularına bildirmişlerdir. Evvelki gün Anadoludan şehrimize 48, dün 18 vagon buğday gelmiştir. Anadolunun hemen her tarafında yağmur yağdığı, Haydarpaşa, silolarında ve tüccar depolarında haylı mikdarda stok bulunduğu halde buğday fiyatlarının yükseltilmesine makul bir sebep görülmemektedir. Maamafih, fiyatların fevkalâde bir sebep zuhur etmezse daha fazla tereffu edeceği tahmin edilmemektedir. Dün Borsada ekstra Polatlı buğdayı 9, Eskişehir 7, Akhisar 7,5 kuruştan, unun çuvalı birinci mal 6 - 6,5 lira ve ikinci mal 580 kuruştan satılmıştır.

Ekmek narhı

Bu hafta buğday fiyatları çok tahavvül ettiği için, belediye dün ekmek narhı için hesapların yapılmasını bu akşama bırakmıştır. Yeni narh çarşamba dan itibaren tatbik edilecektir.

Emir Faysal sarayları gezdi

Emir Faysal Hz. dün Perapalas otelinde istirahat etmişler, öğleden sonra Dolmabahçe ve Beylerbeyi saraylarını gezmişlerdir.

Kontenjana tabi tuttuğundan azalmıştır.

Türkiye, mühim yumurta ihracatçılarından biri olup en fazla ihracat yaptığımız memleketler İtalya, İspanya ve Fransa'dır.

Dün gelen peynirler

Dün şehrimize 2,465 teneke beyaz peynir, 614 teneke ve 195 çuval kaşar peynir, 87 balya tif-

Mahkemelerde

Kadının yüzünü sevdalısı mı kestirmiş?

İkinci cezada şayanı dikkat bir dava görülüyor

Dün ikinci ceza mahkemesinde şayanı dikkat bir muhakeme cereyan etmiştir.

Davacı Seniha hanım isminde bir kadındır.

Seniha hanım Taksimde Abdullah sokağında Münip beyin apartımanında otururmuş. Apartman sahibi Seniha hanımı o kadar sevmiş ki, bir gün elinden kaçırmak endişesiyle titrermiş. Ve o zaman lar Seniha hanıma:

— Ben senin yüzünü kestirecek ğim, güzelliğini kaybettirecek ve daima benim olmanı temin edecek ğim, dermiş.

Bir gece Seniha hanımın Münip beyle beraber Mulen rujden çıkmışlar, apartımana avdet ediyorlarmış, tam apartımanın önüne geldikleri zaman Münip bey bir bahane bulup bir dakika için Seniha hanımdan ayrılmış, bu bir dakikalık zaman zarfında da bir adam peyda olmuş ve elinde tuttuğu ustura ile Seniha hanımın yüzünü kesmiştir.

Vaki olan feryat üzerine bekçiler yetişmişler ve kaçmakta olan carihi yakalamışlar, Seniha hanımı da Fransız hastanesine götürüp tedavi altına aldırmışlardır. Dün ikinci ceza mahkemesinde bu hâdisenin muhakemesi yapılmıştır.

Maznun kendisine atfedilen cürmü inkâr ederek dedi ki:

"— Ben bu hanımı tanımam bilmem, yüzünü de kesmedim. Ben şoförüm, o gece otomobilimi garaja bıraktım evime avdet ediyordum, arka sokaktan bir çığlık koptu, o esnada bir bekçi geldi ve beni yakaladı."

Seniha hanım ise kendisini mevkuf olan maznun Mahmudun yaraladığını söylemektedir:

— Bu işi [illegible] Münip Bey yaptırdı. Bu tanımadığım adam muhakkak ki onun teşviki ile beni vurdu. Seniha H. Münip Beyi de ayrıca dava ettiğini söylemektedir.

Dünkü muhakemede bir muavin, iki bekçi ve bir kapıcı şahit olarak dinlenmiş, bunlar maznun Mahmudu Seniha Hanımı vururken görmediklerini, fakat Mahmudun cürmünü Seniha Hanımla mü vacehe edildiği zaman itiraf ettiğini söylemişlerdir.

Muhakeme Münip Beyin celbi, maznunun sabıkasının istilamı ve yaşının tesbiti için 27 hazirana bırakılmıştır.

Bir kaçakçı

Geçen teşrinisanide bir gece sandalla sigara kâğıdı kaçırırken yakalanan Hüseyin ismindeki kaçakçının muhakemesi dün dokuzuncu adli ihtisas mahkemesinde yapılmıştır. Hüseyin yakalanacağını anlayınca kendini denize atmış, fakat biraz ileride yakalanmıştır. Sandalda 90000 yaprak sigara kâğıdı zuhur etmiştir.

Hüseyin mahkemede bu kâğıtların kendisine ait olmadığını, kendisi balığa çıkarken sandalı devrilerek düştüğünü ve muhafaza memurları tarafından kurtarıldığını söylemiştir.

Fakat şahitlerin ifadeleri ve zabıt varakası mündericatı bunun aksini ispat etmiş olduğu için hâkim Hüseynin bir ay hapsine ve 90,000 kuruş para cezası vermesine hükmetmiştir.

Yüze yakın sabıkası da varmış

Galata'da Zürafa sokağında kahvecilik eden maruf sabıkalılardan Marmara Hasanın polisi tahkir etmekten suçlu olarak muhakemesine dün üçüncü ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Mahkemede Hasan cürmünü inkâr etmiş, fakat bunun aksini ispat edici deliller mevcut olduğundan şahit celbine lüzum görülmüş, muhakeme başka güne bırakılmıştır. Hasanın yüze yakın sabıkası da nazarı dikkate alınarak muhakemenin mevkufen cereyanına karar verilmiş ve Hasan tevkif edilmiştir.

Bir gece işçisi mahkûm oldu

Geceleyin hususî aletler istimal ederek hırsızlık yapmaktan maznun 20 yaşında yemenli Ahmedin muhakemesi dün ikinci ceza mahkemesinde icra edilmiş, Ahmet 7 ay 15 gün hapse, ikmali mahkûmiyet ettikten sonra da 7 ay 15 gün emniyeti umumiye nazareti altında bulunmıya mahkûm olmuştur.

Beraet kararı

İstanbul Evkaf müdürlüğü mahlûlât mümeyyizi iken 108 lirayı zimmetine geçirdiği iddiyasiyle işten ele çektirilen ve Şurayı devletçe lüzumu muhakemesine karar verilen Recaî Beyin muhakemesi birinci ceza mahkemesinde intaç edilmiş, Recaî Beyin beraetine karar verilmiştir.

On seneliklerde Suiistimaller

Bazı malûller Üsküdar Malmüdürlüğünü dava ettiler

Maliye müfettişlerinden Saffet ve Hakkı Kâmil beylerin muhtelif malmüdürlüklerinde malûllerin on senelik maaşlarında yapılan sui istimalleri tetkik etmekte oldukları malûmdur. Bu defa da Üsküdar malmüdürü Sabri Beye işten el çektirildiğini dün yazmıştık. Sabri B. in zimmetinde görünen para üç küsur bin liradır. Diğer taraftan bazı malûller de Üsküdar malmüdürlüğü aleyhine dava ikame etmişlerdir. Üsküdar malmüdürlüğünü tetkik memurlarından Niyazi B. vekâleten ifa etmektedir.

Himayeietfalde iki intihap

Himayei Etfal heyeti merkeziye ve idaresinden Sabir B. den münhal kalan heyeti merkeziye azalığına tütün inhisarı müfettişi umumisi Raşit ve heyeti idare azalığına da Emniyet sandığı müdür muavini Reşit B. intihap edilmişlerdir.

Polis binasının kapısı

Polis müdürlüğünün yeni binasında şimdiye kadar kullanılan kapı kapatılmış ve tramvay yolu

Beyoğlu Telefonları

Otomatik tesisat eylüle kadar bitirilecek

Beyoğlu cihetindeki otomatik telefon tesisatı ikmal edilmek üzeredir. Beyoğlu abonelerinin yüzde 90 ının telefonlarına müteharrik kadranlar konularak otomatik muhaberata başlanınca açılmak üzere mühürlenmiştir. Eylûle kadar bu kısımda bütün eksikler ikmal edilmiş olacaktır. 1 kânunusaniye kadar da Kadıköy şebekesinin otomatik hale ifrağına çalışılacaktır. Otomatik tesisatın hitamında mevcut bir kaç yüz memurden çoğunun müddeti hizmetleri nisbetinde tazminatla alâkaları kesilecektir.

Anneler birliğinde dünkü içtima

Anneler Birliği heyeti idaresi dün Hakiye Emine H. ın riyasetinde içtima etmiş ve aidatını vermeyen azanın evlerine gidilerek cemiyetle alâkadar olmalarının iblâğına ve hali vakti yerinde olanlardan fakirlere yardımda bulunmalarının rica edilmesine karar verdi.

Birlik muavenete muhtaç validelerin evlerine gidilerek ihtiyaçlarını tetkik edilmesine ve ihtiyaçlarına göre yardım yapıl

Belediyede

Şehir Yolları

Bütçede yarım milyon tahsisat var

1932 belediye bütçesinde yollar ve şöseler tahsisatı yarım milyon liradır. Bütçe tasdikten gelir gelmez inşaata başlanacaktır. Daimî encümen yeni yol ve şoselerin yerlerini tespit etmekle meşguldür.

Yollar tahsisatının 170 bin lirası doğrudan doğruya kaymakamların emrine verilmiştir. Kaymakamlıklar bu para ile tali derecedeki sokakları yapacaklardır. 225 bin lira da daimî encümen emrine verilmiştir ki bu para ile de büyük caddeler inşa edilecektir. Ayrıca 78 bin lira da asfalt şoseler için tahsis edilmiştir. Şoselerin tamiratı bu yekûna dahildir.

Geçen senedeı tahsisatı müdevver olan Beşiktaş - İhlâmur caddesinin ihalesi yapılmıştır. Bu caddenin 39 bin liraya keşfi yapılmıştır. İnşaata yakında başlanacak ve yol yeniden ve parke olarak inşa edilecektir.

Plâjlar Talimatnamesi

Belediye kaymakamlıklara bir tamim göndererek, geçen sene plajlar hakkında yapılan talimatnamenin hakkile tatbikine dikkat edilmesini bildirmiştir.

Cahil ebeler takip ediliyor

Belediye İstanbulda doğum hadiseleri hakkında tetkikat yaparak mühim bir istatistik vücuda getirmiştir. Bu istatistiğe göre İstanbuldaki doğum mıktarı inanılmıyacak kadar çok azdır. Çünkü belediye tetkikat yaparken ihşaî malûmatını şubelerdeki belediye ebelerinin defterlerinden çıkarmıştır. Her şubede bir belediye kabilesi olmasına rağmen,bunların çok az iş yaptıkları anlaşılmıştır. Her belediye dairesindeki ebe ayda en fazla iki üç kere doğuma çağırılmaktadır.

Belediye bu kadar az doğum karşısında hayrette iken mahalle ihtiyar heyetlerinin tespit ederek nüfus memurluklarına verdikleri rakamlar ise belediyenin istatistiği ile kiyas kabul etmiyecek derecede yüksektir. Şayanı şükrandır ki nüfus memurluklarının istatistiği doğumun bilhassa son senelerde arttığını göstermektedir.

Bu iki şekil vaziyetten sonra şu netice anlaşılmıştır. Belediye ebelerine İstanbul halkı rağbet etmemektedir. Doğumlar doktorlar vasitasile ve hemen ekseriya da mektepsiz cahil ebeler vasıtasile yapılmaktadır.

Yapılan tetkikat neticesinde bu hüdayı nabit ebelerin mahalle aralarında vasi mikyasta faaliyette bulundukları anlaşılmıştır. Bunun ise sıhhat ve teksiri nüfus siyaseti noktasından mühim mahzurları bulunduğundan, bu gibi ebelerin faaiyetlerine nihayet verilmek üzere sıkı takibata başlanılmıştır. Mahalle ihtiyar heyetleri bu gibi ebeleri, cürmü meşhut yaparak yakalıyacaklar ve haklarında kanunî muamele yapılacaktır.

Yol vergisinden muafiyet isteyenler

Bazı ihtiyar malûller kaymakamlıklar amüracaat ederek, yol vergisinden muafiyetlerini istemişlerdir. Bunlar muayene edilmek üzere hükûmet tabipliklerine sevkedilmişlerdir.

Sokaklarda dolaşan koyun ve keçiler

Tavuk vesaire gibi kümes hayvanlarının sokaklarda dolaştırılması belediyece menedilmişti.

Belediye koyun, keçi gibi hayvanların da dolaştırılmamasını tamim etmiştir.

Şeker ve Kahve

Bir kaç güne kadar serbestçe idhal edilecek

Şeker ve kahvenin serbestçe ithalı kararının 1 temmuzdan itibaren tatbikına başlanacaktır. Gümrük ve İnhisarlar müsteşarı Adil B. şeker ve kahvenin (A) listesine konulduğunu, ancak serbest surette ithal edilecek şeker ve kahve mukabilinde muadil kıymette memleket mahsulâtı ve bilhassa tütün ihracı şart bulunduğunu, bu muamelenin nasıl tatbik edileceği ayrıca ilân olunacağını beyan etmiştir. Kontenjanın kifayetsizliğine mebni haziran sonunda gümrüklerde kalacak şeker ve kahve miktarı Vekâletçe gümrüklerden sorulmuştur. Bunlar için

Maarifte

Şahadetname Tevziatı

İlk mekteplerden 2500 talebe çıktı

Dün bütün İstanbul ilk mekteplerinde, bu sene mezun olan talebeye şahadetnameleri tevzi edilmiştir..Şahadetname tevzi merasiminde maarif müfettişleri ve talebe velileri hazır bulunmuşlardır. Mezun talebeye hitabeler irat edilerek hayatta muvaffak olmak için daima ve çok çalışmaları lâzım geldiği tavsiye edilmiştir. Bu sene İstanbul ilk mektepleri 2500 mezun vermiştir.

Tarih muallimleri haftaya gidiyorlar

Tarih kongresine iştirak edecek İstanbul tarih muallimleri bu haftanın sonunda Ankaraya haraket edecekleridir. Muallimlerin harcırahları henüz gelmemiştir.

Elişleri mıntaka sergileri

İlk mektep talebesinin bir senede yaptıkları elişlerini teşhir etmek maksadile hazırlanan mıntaka sergileri açılmıştır. Sergiler İstanbulun 15 muhtelif mıntakasındaki ilk mektepte açılmıştır.

Silivride yapılacak ilk mektepler

Maarif müdürü Haydar B. dün sabah Silivriye gitmiştir. Haydar B. Silivride yapılacak ilk mekteplerin mahallerinde tetkikat yapmış ve akşam İstanbula avdet etmiştir.

Dahiliye Vekili gitti

Dün otelde hususî ziyaretle i kabuletti

Dahiliye vekili Şükrü Kaya B. dün Tokatliyan otelinde bazı hususî ziyaretleri kabul etmişler ve akşamki trenle Ankara'ya avdet etmişlerdir. Vekil B. istasyonda Vali Muhittin, muavini Ali Rıza, polis müdürü Fehmi B. lerle bazı dostları tarafından teşyi edilmiştir.

Gümrükler

Üstüpü Yerine!

Üç bin liralık ipekli kaçırılacaktı

Kuruçeşme antrepolarından birinde, 4 sandık üstüpi diye beyannamesi verilen bir parti tüccar eşyasının muayenesinde sandıkların birinde üç bin lira kıymetinde kaçak ipekli bulunarak müsadere edilmiştir. Bu hususta, kendisile görüşen muharririmize İstanbul Gümrükleri Başmüdürü Seyfi Bey demiştir ki:

"— Tahkikat devam ediyor. Neticede evrak İhtisas mahkemesine verilecektir. Bittabi komisyoncu hakkında da takibat icra edilecektir. Çünkü beyannameyi gümrüğe veren ve muamelesini takip eden odur. Müptedi olmasının, veya sandıkta kaçak eşya bulunduğunu bilmemesinin kanunen kıymeti yoktur. İmtihan olmuş vesika almıştır."

Omur yerindeki depolardan birinde bir kaç gün evvel bir mikdar benzin sirkat edilmişti. Başmüdür Bey bu hususta da demiştir ki:

— "Kilit kırılarak sirkat ika edilmiştir. Depolar, Belediyenin nezaretinde bulunduğundan tahkikata Beykoz kaymakamlığınca devam edilecektir."

Kaçak sardalya

Ortaköyde Gümrük Muhafaza memurları tarafından bir mikdar kaçak sardalya müsade

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

21HAZİRAN 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy rasat merkezinden verilen habere göre bugün hava az bulutlu ve sakin olarak devam edecektir.

20.6.1932 tarihinde hava tazyiki 764 milimetre, en çok sıcaklık 22, en az 14 santigrat kaydedilmiştir.

Edebiyat bahisleri

Romancılarımız

—1—

Hüseyin Rahmi

Hâdiseler, ıstıraplar, bütün cihanî keşmekeşler arasında, epey seneler vardır, ki büyük dostum Hüseyin Rahminin biribiri ardınca çıkan eserlerini takip edemiyordum.

Vukuat yar oldu ve ben bir an için Heybelinin sükûnlu çamları altında devamlı bir neşimen buldum. İşte o gün bugündür, senelerden beri kaybettiğim bu kadim, dostumun merak ve zevk uyandırıcı eserlerinin silsilesine yapışarak onları okudum ve okuyorum.

Çok defa yolumuzun üzerinde kendisine rast gelmekle kalmaz, canım istedikçe ziyaretine gider, okuduklarımın zevk ve neş'esini hasbihallerimle itmam ederim.

Hüseyin Rahmi ayni zamanda nükteci ve zariftir .

Lâkin onunla hususiyetim her ne olursa olsun, bir kitabını açınca bu hususiyet ve dostluk umumiliğe kalbolur ve o zaman Rahmiye memlekete malolmuş müstesna bir romancı diye kabar ve aramızdaki mesafeyi ona göre tayin ederim .

İş bu şekle inkılâp edince, gözlüğümü de daha biraz düzeltir, dikkatli bir okuyucu kesilirim. Zira hayatımın en genç ve cömert senelerini ben de roman tetebbularına sarfetmiştim.

Hülâsa romancı Rahmi hakkında bir şeyler yazmak istiyorum.

Vakıa, müellif hakkında ilk yazan değilim, fakt onun hakkında yazılanları hiç beğenmedim.

Bunun için Rahmiyi bir defa da kendi görüş zaviyemden süzmeği istedim. Ve sonra dikkat ettim ki H. Rahmi dünküler için eğlendirci bir yazıcı olduğu kadar bugünkülerce ona halk romancısı namile roman kadrosunda yeri olmayan bir mevki veriliyor .

Ben buna asla tahammül edemem: H. Rahmi ya müstesna bir romancıdır, ya, değildir .

Ben ne "Proust", ne «Gide» ci ve ne de kahramanlarında iki şahsiyet arayan şuur altıcıların yeni liklerine dokunmadan romanın umumi ve bugünkü tekniğine dahil olanlara lâyık oldukları kıymeti verenlerden olduğum için Hüseyin Rahmiye bir büyük Türk romancısı ve bizde romanın babası nazarile bakarım.

Memlekette hiç bir romancı daha bu kadar geniş okuyucuya müstemirren kendini okutamamıştır.

Bu mazhariyeti Rahminin yalnız mizahi bir muharrir olduğuna atfetmek asla doğru değildir.

Müellifte olması pek tabii vasıflara geçmezden evvel şurasını istitrat tarikile söyleyeyim ki ben vaktile müthiş bir Zola'cıydım; bütün kudreti bütün güzelliği onun kaleminde görürdüm. Hattâ merhum Ömer Seyfettin benim için "B. Fahri Zola'nın şark acenteliğini yapıyor" derdi.

Ben bugün mukayese ile anlayorum ki Zolada bu tasvir kudretinden başka bir güzellik yokmuş. Ve bunu esasen daha evvel söyleyen Fransız müellifleri de vardı. Onların iddialarınca Emile Zolanın nüfuzsuz beyninden, meselâ bir "Burget" ninki gibi ince ve rakik eserler doğmamıştır.

Bu mülâhazalara istinat ederek diyebilirim ki, H. Rahmi ekol itibarile naturalislere en yakın ve belki onlardan biri olmakla beraber o kudret ve zârafet itibari le "Zola" ve «Daudet» lerin üzerinden atlayarak memleketin geçirmiş olduğu facialar ve yıkımlara rağmen günümüzün en müte kâmil romancısı olmuştur.

Türk romancılığının bu en bariz şahsiyeti hakkında verilen hükümlerin, hafifliği karşısında sendelediğim oldu; lâkin hakikat ve hak derakap kalbimdeki yerini alıyor. Çünkü ona çevrilen tenkit neşteri, onun san'atinin mahiyet ve asliyetinden ziyade romanı edebî ve gayriedebî gibi şekli ve itibari taksimlerde bocalıyor.

Romanı istediğiniz kadar taksimlere ayırabilirsiniz; bu taksim romancılık meziyetlerinden hiç birinin ilgasını icap etmez. Edebî namı altında öyle düşük çocuklara rast gelirim ki onları hiç bir güzel tabir, hiç bir güzel tasvir yaşatamaz. Ve sonra roman kendiliğinden edebîdir. Daha doğrusu, o, edebiyat ve daha umumi tabirle san'at mefhumunun bir nev'idir. Onu şekline ve tarzına göre tasnif olamaz; bu itibarîdir. Hülâsa bir roman bir romandır; o ya yazılır, veya yazılamaz. Ve yazıldığı takdirde o bir san'at eseri olarak kalır. İşte o zaman ona çevrilecek tenkitler kelime ve tabirlerin kalabalık veya naziklik lerine değil, romancının ibdaî kudretine ve eserinin bir san'at eseri olarak doğup doğmadığına tevcih edilir .

Ve işte bu itibarla diyorum ki H. Rahminin bütün eserleri gayet original bir üstadın ibdalarıdır. Zahirde, o, bugüne kadar siması değişmiş bir cemiyetin Zola gibi tarihçesini yapmıştır; fakat hakikati halde onun yarattığı bunca şahsiyetler sırf, san'atkâr gözile zatî istidadının bedii mahsulleridir. Şahısların kabalık ve uygunsuzluğu; sözlerin argosu sanatkârın ibda kudretine hiç halel vermez. Düşünülsün ki eşya ve şahısları kendi renk ve revişlerinden başka bir üslûp ile yaratmak ne kadar zor veya imkânsızdır. Ve işte o zaman samimî olmayan bir ifade tarzı vâdisine girilmiş olur. Yazık ki pek haksız bir cihete çevrilmek istenilen bir tenkit şöhret ve originalitesi bütün bir cemiyeti doldurmuş bir adamı ebedî bir şahikaya yükselmemiş göstermek iddiasındadır.

Halbuki Rahminin eserlerinde baştan aşağı şiir sayılacak öyle parçalar, öyle gönül alıcı yazılar vardır ki müellifin her vâdide nasıl maharet ve muvaffakıyetle kalem yürütebileceğine âbidevî şahittirler. Hattâ başka bir görüş noktasından denebilir ki Hüseyin Rahmi Zolanın fransızcanınkinde yaptığı gibi Türk lûgatının bütün kelimelerini istimal etmiş, o bir sürü hacimli eserlerinde onların manalarını tesbit ederek lehçemizi zenginleştirmiştir.

Bu cihetle Türk dili Hüseyin Rahmiye borçludur.

Şimdi romancıyı biraz daha yakından görelim:

Rahminin, ilk bakışta eserlerinin en çıkmtılı tarafı mizahiliğidir. Onun eserlerinde bitmez tükenmez mizah vardır. Onun ilk eseri olan " Mürebbiye " si bugüne kadar şöhretini muhafaza etmiştir.

Eserlerinde memleketin çeşit unsurlarını kendi ağızlarile söyletmesi, bir taraftan halk arasında kendisine şöhret ve muhabbet temin etmekle beraber, diğer taraftan edebî roman iddiasını ileri sürenler arasında onu esas itibarile Ahmet Mitata bağlamak ve bu suretle kendisine ikinci plânda yer ayırmak istidadı var. Halbuki insaf ile bakılacak olursa mizahilik H. Rahminin bir cephesini ve fakat pek kuvvetli bir cephesini teşkil etmekle beraber, bu meziyet, denilebilir ki, romancı görüşünün ayrılmaz bir lâzımıdır. Zira esprisiz bir müellif cidden tatsız ve talihsizdir.

Rahminin diğer meziyetlerine geçelim: Tereddütsüz söylenebilir ki H. Rahmide hakiki bir romancıya lâzım olan bütün vasıflar vardır. O evvelâ kuvvetli ve doğru bir müşahittir; şahıslarını ilik lerine kadar tetkik etmiş ve onların kitaplarındaki mevkilerinde oynadıkları rollerin verimlerini son damlasına kadar çıkarmıştır. Sonra onun romanlarında görülen şahısların hepsi canlı ve zindedir; onlar ayni zamanda muhteris ve iradeleri kuvvetli insanlardır. Takip ettikleri maksada doğru inkisara uğramaksızın giderler.

Bundan dolayı Rahminin romanlarındaki şahısların hepsi sevimli ve patetiktir .

Hüseyin Rahmide ayni zamanda hayal ve fantezi vardır. Romanlarının seyrine tabiiliktetn çıkmaksızın, istediği mecrayı verir ve öyle mebzul vaziyetler ihdas eder ki sonra onları uzun uzadıya istismar eder. Mukabil seciye ve meyilleri biribirlerine karşı bütün çıplaklık, bütün inatçılıklarile çarpıştırır; o zaman Rahminin kalemi bu ane kadar kimseye nasip olmayan bir revnak ve tatlılıkla pek yükseklerde dolaşır. İşte buradan onun müşahede ve tecrübelerine inzimamı eden hususî tetebbülerine varılır. Ve bundan anlaşılır ki, Hüseyin Rahmi ayni zamanda devamlı bir okuyucudur. O, Avrupa romancılığının içini dışını bilir ve takip eder.

Hususile memleketimizde bir romancının sadece kalemile hür ve müstakil nasıl geçinebildiğinin delilini evvelâ kendisi verdiği için onun varlığı san'at âleminin bir temini olduğu kadar san'at aşkını taşıyanlarım da her cihetten tebciline lâyıktır.

Hüseyin Rahmi hakkında daha fazla yazmak bedii sermayelerimizden olan eserlerini birer birer tetkik ve tenkit etmektir ki bunu da yapmak ayrıca emelimizdir .

Heybeli: Muallim
B. Fahri

İstanbul 8 inci icradan: Bir borçtan dolayi tahtı haçze alınıp 1 inci satışı icra kılınıp 2 inci satışı takarrür eden Bağçekapuda Kömürcü sokağında No. 14 yağcı dükkânında bulunan 110 okka Trabzon yağı 21-6-932 salı günü saat 12-13 e kadar satılacağından taliplerin hazır bulunacak memuruna müracaatları.

ZAYİ — Çengelköy askerlik şubesinden aldığım askerî vesikam ile nüfus tezkeremi kaybettim. Yenileri çıkarılacağından hükmü yoktur. 323 tevellütlü Ömer oğlu Mehmet.

Hikâye

Vasivet

— Uyuyor mu?
— Hayır..
— Dalgın mı?
— Zannederim

Ayağımın ucuna basarak korkak ve çekingen adımlarla az ilerledim.

— Ateşi mi var acaba?
— Bilmem ki...

Bir az durdu.

— Vallahi bu gece üçüncü gecedir, gözüme uyku girmedi. Sabaha kadar öyle sayıkladı. Öyle terledi ki.

Sustuk.

Medihaya baktım. Hep o solgun, hep o güzel Mediha idi. Göz leri kapalı, ıslak kirpiklerinin göl gelerinde bir iki katra. Saçları şakaklarma yapışmış gibi.

Bir yaz gecesini hatırladım. Ateş böceklerinin ardından gecenin rutubetine koşarken kesik kesik öksürdüğünü hatırladım. İlk endişe gecesinden beri üzüntülü bir merakla onun sıhhati beni giz li bir tarafımdan rahatsız ederdi. Körfeze indiğim geceler onu hep körfezin koyuluklarında yanıp sönen ateş böceklerinin ardında koşarken görürdüm.

— Mediha! Yorulacaksın! Terleyeceksin! Yapma!. Derdim.

O dinlemezdi. Koşarken uçan etektlerile bir kelebek gibi birer damla ışık halinde uçan bu acayip böceklerin ardından koşar, koşardı. Boğazdan Göztepeye taşındıklarından sonra sık sık görememez olmuştum. Aradan şöyle böyle....

— Anne!
— Yavrum.

Tekrar gözlerini kapadı. Dinledik. Gene daldı galiba!..

Annesi bana baktı ve içini çekti.

Hâtıralarım tekrar bana geldi. Aradan şöyle böyle.... Şöyle böyle iki sene geçmişti. Onu gördüğüm zaman, körfezdeki şüpheleri min tahakkuk ettiğini gördüğüm zaman dehşet içinde kalmıştım. İşte o sene idi. Teşrinisani nihayetlerine doğru yatağa girdi ve bir daha kalkmadı. Üç senedir bu yatakta. Mediha üç senedir yatıyor. Bilmem anlatabiliyor mıyım? Üç sene.

Körfezde ateş böceklerinin ardından koşan, haşarı kız. Mediha. Yerimden fırlayıp Şimdi kar yolasında boylu boyuna yatan bu solgun Medihayı, güzel Medihayı kucaklamak istiyordum.

— Anne
— Yavrum.
— Muhsin gitti mi?
— Buradayım Mediha.. Benim geldiğimi nasıl anladın?

Güldü ve kımıldandı. Kollarını yorganın altından çıkardı. Dipleri terden ıslanmış, nemli saçlarını ellerile okşadı.

Bu eller, bir kapının topuzunu çeviremiyecek kadar dermansız, bir pencere kanadını açamayacak kadar takatsiz elleri tanıdım. Hâtıralarım tekrar bana geldi.

Kimse duymasın. Ben körfezde bir gece bu elleri öpmüştüm. O:

— Beni unutursun, demişti.
— Unutmam demiştim.
— Yalan! Demişti.

Yemin etmiştim. Sonra zaman, onun doğru söylediğini, benim yalan söylediğimi isbat etmişti.

— Seni seviyorum. Demiştim.
— Yalan! Demişti.

Zaman bunu da onun lehine, benim aleyhime halletti.

Mediha tekrar seslendi

— Muhsin!
— Söyle canım!
— Ne söyliyeyim?
— Ne istersen.
— Ben artık hiç bir şey istemiyorum ki. Dedi. Eğer mutlaka beni memnun etmek isteyorsan bana de ki "seni sevmiyorum."
— Mediha!
— Hadi canım söyleyiver. Ne olursun? Bak yalvarıyorum.

Durakladık.

— Muhsin.
— Söyle canım.
— Seni bekliyorum.
— Çocukluk ediyorsun.

Sustuk. Biraz sonra gene tekrarladı. Israr etti. Etti, etti. Her defasında onu teselliye çalıştım. Muvaffak olamadım. O gün gene onu dalgın bırakmıştım. Bir hafta sonra onu gömdük.

Son duadan sonra sahte gözyaşlarile ağlayan kalabalık onu bırakıp çekildiler. Ben kaldım.

Ve ıslak kabrin üzerine kapanıp onu teselli için haykırdım:

— Seni sevmiyorum.

RADYO

Bugünkü program

ISTANBUL, (1200 m.) 18 gramofon, 19,5 alaturka saz, Hafız Burhan heyeti tarafından Ajans haberleri, saat ayarı 20,5 gramofon ile opera parçaları, 21 alaturka saz, Hafız Burhan heyeti tarafından 22 orkestra.

BÜKREŞ (394 m.) — 20 radyo orkestrası, 20,5 konferans, 20,45 Aleksandreska tarafından şarkı 21,15 radyo orkestrası.

BELGRAT (429 m.) — 20 Çek lisanı, 20,5 kometök, 21 gramofon 21,5 Zagraptan nakil, 23,50 akşam konseri.

ROMA (441 m.) — 20 gazete haberleri, 21,45 muhtelif konser, 23,5 studyadan komedi.

PRAG (488 m.) — 20 Flüt konseri, 20,20 Çek şarkıları, 20,45 iki kişilik komedi, 21,10 keman konseri, 21,40 askeri bando.

VİYANA (517 m.) — 19 konferans, 21,05 keman konseri, 21,50 şen musiki.

PEŞTE (550 m.) — 20,05 şarkı konseri, 20,45 gazete ve roman, 21,15 operanın orkestra heyeti.

VARŞOVA (1411 m.) — 20,15 muhtelif, 20,35 radyo gazetesi, 21 akşam konseri, 23 dans havaları.

BERLİN, (163 m.) — 20 günün meseleri, 20,40 fen âleminde 21 komedi, 21,25 Kora şarkıları, 22 Breslavdan nakil.

Türkiye İş Bankası İstanbul şubesinden:

Hekim oğlu Mustafa efendinin namına muharrer 218554 No. lu Mülga İtibari Millî Bankasının hisse senedi zayi edilmiştir. İkinci nüshası ita edileceğinden aslının hükmü olmadığı ilân olunur.

Türkiye İş Bankası İstanbul şubesinden:

Mehmet Ali İzzettin efendi namına muharrer 365,942 365956 No. ve Mehmet Ali efendi bin Sait efendi İzzettin namına 362137/362156 No. hisse senetleri zayi edilmiştir. İkinci nüshasının ita edileceğinden asıllarının hükmü olmadığı ilân olunur.

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı:
Sirkeci Muradiye caddesi, No 35.

İTTİHADI MİLLÎ

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel: Beyoğlu : 4887

Mahrukat Et ve Erzak münakasası

Nafia Fen mektebi müdürlüğünden:

Nafia fen mektebinin 932 ders senesine ait et ekmek ve sair erzakile mahrukat ve bu mahiyetlerdeki ihtiyacatı kapalı zarf usulile mevkii münakasaya vazedilmiş ve fiatler mutedil görülmüş olduğu takdirde haziranın 25 inci cumartesi günü saat 9,30 da ihalelerinin icrası mukarrer bulunmuş olduğundan taliplerin şartnameleri görmek ve teminat mektuplarını da ihtiva edecek teklif zarflarını vermek için her gün mezkûr mektepteki mübayaat komisyonuna müracaatları. (2314)

KAPPS Alman kitapçı, Alman kitapları en ucuz satar, Beyoğlu, İstiklâl caddesi 390, İsveç sefareti karşısında.

Nafıa Vekâletinden:

Derince'de bulunan takriben 2160 ton muhtelif yol malzemesinin Filyos'a nakli kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

Münakasa 9-7-932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 te Nafıa Vekâleti binasında yapılacaktır. Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarile Ticaret Odası vesikalarını ayni gün ve saatte münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.

Taliplerin münakasa şartnamesini üç lira mukabilinde Ankara'da Demir yollar İnşaat dairesinde, İstanbul'da Haydarpaşa Liman işleri müdürlüğünden tedarik edebilirler. (2706)

Kadıköy birinci sulh hukuk hâkimliğinden: Kadıköyünde uzun hafız sokağında 13 No. ve mahalli mezkûrde 33 No. hanelerde sakin iken elyevm ikametgâhı meçhul Şerife hanıma: Zehra ve Suzan hanımlar vekili Şemsettin Ağâh B. tarafından aleyhinize ikame olunan istihkak davasında ikametgâhınızın meçhuliyeti gerek zabıta tarafından yapılan tahkikat ve gerekse mahalle heyeti ihtiyariyesi tarafından verilen ilmühaberden anlaşılmasına mebni hakkınızda ilânen yapılan tebliğat üzerine gıyap kararı verilmiş ve müddei vekilinin ikame ettiği şahitler istima kılınmış ve vekili mümaileyh tarafından bu eşyaların müekkillerine aidiyeti hakkında fatura ibraz edildiği gibi müddeabih eşyanın hini hacizde müekkillerinden Suzan hanımın tahtı isticarında olan hanede bulunduğuna dair kuntarat dahi verilmiş olduğundan ve dava hüküm derecesine gelerek celsei atiyede bu bapta ittihazı karar olunacağından bahisle hakkınızda muameleli giyap kararı tebliği karargir olarak muhakeme 18-7-932 pazartesi günü saat 14 te talik kılınmış bulunduğundan tarihi ilândan yirmi gün geçtikten sonra beş gün zarfında itirazla yevmü muayyende mahkemeye gelmeniz ve gıyap masrafını mahkeme veznesine tevdi eylemeniz ve aksi taktirde itiraz etmezseniz ve mezkûr masrafı vermezseniz muhakemeye kabul olunmiyacağınız gibi hasmın dermeyan ettiği iddiayı ve vakıaları kabul etmiş adedileceğinden tebliğ makamına kaim olmak üzre ilân olunur.

3 üncü kolordu ilânları

Birinci muhabere alayında mevcut 300 araba gübre müzayedei aleniye ile satılacaktır. İhalesi 27-6-932 pazartesi saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün komisyonda birinci muhabere alayına ve müzayedesine iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (401) (2489)

* * *

K.O. ve birinci fırka ihtiyacı için 30.000 zar bin kilo un pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 22-6-932 çarşamba günü saat 14 ve 14.30 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (457) (2773)

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Bir alacağın temini zımnında merhun ve mahcuz olup paraya çevrilmesi mukarrer bulunan muhtelif fülcins Afyon ve tiftiklerin 28-6-932 tarihine müsadif salı günü saat 13 ten 15 şe kadar İstanbul Ticaret ve Zahire borsasında açık arttırma ile satılacağından talip olanların mezkûr gün ve saatte mahalli mezkûrde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

Milliyet'in Edebî Romanı : 9

Ölüler yaşıyorlar mı?

(Felsefî fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

Talât Bey — Malûm bu garibeleri dinleyenler de anlatanlar kadar saf yürekli olmalı... Fennin isbat sahasında yemin kullanılmaz. İlmin tecrübî usulü biribirine sadece itimat telkinile yürümez.. Ne diriye, ve ne de ölüye benziyen bu fantomu gözüktüğü anda çal yaka edip lâboratuvara sokmalı... Tanımak istediğimiz tabiat unsurları hakkında ne muamele yapılıyorsa onu da öylece embu belerden, potalardan geçirmeliyiz..

Bu münakaşa biraz daha uzadı. Ortalık ağarıyordu. Uyumak için herkes odalarına çekildiler...

Hava sükûnete dönmüştü.. Fırtınanın sinirlere verdiği gerginlik birkaç saat uyku ile yattıştı...

Bu aileyi o gün bulup imdatlarına yetişmek için bir otomobil getirtti. Çantasına yüz lira para koydu. Çeşmifettanı beraber aldı.. Orhanla Turhan bu kadar sene sonra (incarnation) yapan yani tecessüt eden bu mübarek şeyhin ailesini ziyaret şerefinde bulunmak arzusunu gösterdiler.. Hep beraber taksiye doldular..

Oto yola düzüldükten sonra bir de baktılar ki hayretle ne görsünler Dilâver şoförün yanında oturuyor..

Hanımefendi yarı öfke yarı lâtife tarzile haykırdı:

— Ulan oraya ne vakit atladın? Seni kim davet etti?

Dilâver sırıtarak:

— Ben kendi kendimi davet ettim. Hiç kambersiz düğün olur mu?

— Neler de bilir afacan.. Orada maskaralık edersen döverim seni alimallah..

— Akşam şeyhin kendisile müşerref oldum. Bugün de ailesini görmek merakına düştüm.. Beyefendiler buna apparition diyorlar. Acemceden şada ne Talât Beyin imansızlığı zerrece gevşemiş ne de beylerin itikatlarından bir kıymık eksilmişti. Şeyh Battalın geceki apparition'u zihinlerde korkulu hürmetle karışık büyük bir tesir bırakmıştı. Hanımefendi itikaden oğullarile beraberdi. Talât Bey vak'anın sıhhatini kabule muarız görünmekle beraber bu üç kişinin rüyet şehadetlerini büsbütün çürütebilecek kuvvette bir mantık kat'iyyeti gösteremiyordu. Binaenaleyh diğerlerince bu muammayı göründüğü surette kabul etmek zarureti vardı.

Hanımefendi, Şeyh Battalın sefil ailesine muavenet hakkındaki talebine karşı lâkayt kalmadı. Bu Şeyh o gece görünen bir hayalet değil vaktile patı.

olacak aparmadan geliyor.

Gülüştüler.. Otomobil Kara caahmedin cenup tarafındaki yokuştan fakülteye doğru yol alıyordu. Ahretin bu kara orman sahası dirilere ürküntü getirecek bir ilerileyişle etrafına kasvet saçıyordu.

Nuhkuyusu semtine geldiler. Üsküdarın bazı mahalleleri hâlâ bir kaç asır evvelki simalarını değiştirmemiş gibidir. Orada Buharaya, Taşkent'e benzer caddeler, sokaklar, kervansarayları andırır hanlar.. Adım başında minareler,kubbeleri,sakıflarıyla göz leri karşılayan hesapsız camiler, mesçitler, tekkeler, medreseler görürsünüz. Sahasında hayattan ziyade ölüme yer ayırmış bir memleket...

Mahalle arası sokaklarından geçen bir kaç kişiye Şeyh Battal ailesinin oturduğu sabık tekkeyi ve yahut evi sordular. Bilen hiç bir kimse zuhur etmedi. Nihayet kapı çalmağa mecbur oldular. İki üç evden menfî cevap aldıktan sonra bir koca karı işe yarayacak cevabı şöyle verdi:

ğıya ininiz. Sola sapınız. Önünüze viran bir mesçit çıkar. On beş yirmi adım ileri gittikten sonra yine o sıradaki ilk kapıyı çalınız...

Hanımefendi — Teşekkür ederiz hanım nine çok kimseye sorduk bilemediler..

Koca karı — Şimdi eskiler hiç bir yerde tanımıyor.. Kim senin kimseye ehemmiyet verdiği yok.. Can cana baş başa..

Hani kuzum o eski komşuluk kaldı mı? Komşu hakkının yarın ahrette yedi yerde suali olduğunu kimse düşünüyor mu? Evvelden komşu demek akraba demekti. Biribirimizin her işine bulunuverirdik. Geçenlerde hastalandım da kapımı çalıp allah için bana bir bardak su veren olmadı. Bu mahallede eskilerden bir ben kaldım. Bir de şu karşıki küçük evde hattatın anası Hafize. Ötekiler hep yeni.. Soyları sopları bellisiz... Nereden geldikleri malûm değil... Hep kesik saçlı, püskürme benli, sürmeli, allı, morlu boyacı kedisi gibi mahlûklar. İnanır mı Üsküdar parkında dans etmedik, şükür bir ben varım... Bir de Hafize..

Dilâver tek duracağına dair Hanımefendiye vermiş olduğu söze rağmen dayanamadı:

— Hanım nine dedi şayet dans etmek arzusuna düşersen ben sana kavalye olurum.. Başka kimseye angaje olma kıskanırım ha..

Hanımefendi hiddetlendi:

— Tut çeneni şimdi ha...

Koca karı — Darılmayınız Hanım zamane böyle, şimdiki çocuklarda terbiye, saygı kaldı mı?.. Ellerini havaya kaldırıp aşağı indirerek yalnız beden terbiyesi yapıyorlar.. Dilleri nah böyle kürek gibi... Asıl terbiye ortadan büsbütün kalktı...

Otomobil hareket edeceği sırada koca karı şoförü durdurarak:

— Lâf karıştı asıl söyliyeceğimi unuttum. Şeyh battalın ailesini ne yapacaksınız?

Hanımefendi — Eskiden beri bir tanışıklık var da görüşeceğiz..

Koca karı — Şimdiki zaman Şeyhin oğlu Apdüsselam da nefes ediyor amma pek gizli... Havaleli çocuklara, sar'aya, sıracaya, selâmün kavlene okur amma neyleyeyim... Babasının nefesindeki kuvvet yok... Battal merhum başka idi.. Ayni zamanda onun İstanbulda, Şamda, Mekkede gözüktüğünü rivayet ederler. Daha pek çok kerametlerini söylerler.. Mezarına kangal kangal nurlar indiğini, sağlığındaki kıyafetile bazı geceler gezindiğini görenler var.. Şeyh merhum buraya Amasyadan hicret etmiştir. Vallahi bilmem kaç senesinde.. Ben o zamanlar uçkurunu bağlayamıyan küçücük bir çocukcağızdım... Kadın erkek bazı Amasyalılar bunlarla gizli mizli görüşmeğe gelirler.. Apdüsselam için büyücülüğe de başlamış diyorlar. Daha başka şeyler de söylüyorlar.. Neme lâzım günahları üstlerinde kalsın.. Geçinme dünyası bu.. Şeyh ol ne olursan hiç bir şey ayıp değil.. Şeyh Battalın çüppesini, şalvarını, kavuğunu çedik papucuna varıncaya kadar her şeyini bohçalara sarmışlar

SİNEMA ÂLEMİ

Hayat ve Sinema

Düseldorf canisinin son kurbanları

Sinemanın insanlar üzerinde ne kadar müessir olduğuna bir misal..

Başı balta ile koparılan Düseldorf canisi hâlâ hatırlardadır. Meşhur sinema sahne vazılarından Fritz Lang'ın nereden hatırma gelmişse, gelmiş, bu caninin hayatını filme almış. "Katil,, ismini taşıyan bu film Bükreş'in büyük sinemalarından olan Kapitolda halka gösterilmişti.

Üçüncü mevkide oturanlardan bir genç, nefes almayacak bir halde, gözlerinin bütün rüyet kabiliyetini beyaz perdeye tesbit etmiş, seyrediyordu. Karşısında Düseldorf canisinin bütün hayatı resimlerle canlandırılıyordu.

Bittabi salonda bir dehşet ve haşyet havası...

Bir ay evvel bu film bir kişinin ölümüne sebep olmuştu. Belgrat'ta bir fabrikatörün karısı filmi gördükten sonra tecennün etti.

Filmi seyrederken evde yalnız bıraktığı kızının caniler elinde lime lime edildiğini tasavvur etmiş olmalı ki, beynindeki sademe o nisbette şiddetli olmuş ve bir menenjit kadını kırk sekiz saat içinde alıp götürmüştür.

Düseldorf canisi öldü. Fakat ruh hastalığı bile hâlâ insan öldürüyor..

Şimdi ayni filmi Bükreşte Kapitol sinemasında tekrar görüyoruz!.. İnsanlar kuvvetli heyecanlara teşnedirler. Üçüncü mevkide oturan delikanlı filmi seyrederken alnından terler dökülüyor. Film seslidir ve bestekâr Grieg'in melodileri içinde canî kurbanlarının üzerine saldırmaktadır.

Grieg'in havaları bu delikanlının sinirleri üzerinde de müessir olmaktadır. Kendisi Jean Constantinescu isminde bir yapı amelesidir.

İki saat sonra

Akşam saat yedi.. Jean Constantinescu sinemadan çıkınca evine dönüyor. Şehrin en kalabalık yerlerinden, zihni bir yere dalmış, otomat gibi yürüyor. Mükellef binaların, Morgan gurupunun daha yeni yaptırdığı Amerikan tertibi yüksek müessesenin önünden, gözleri ancak kafasının içini görerek ilerliyor.

Saat sekiz buçuk olduğu zaman delikanlı Grivita mahallesine gelmiştir.

Burası Bükreşin sefil dış mahallelerinden biridir. İki yüz seneden beri bu mahallenin çehresi hemen hemen hiç değişmemiş gibidir. Dar sokaklarında kasapların açıkta sattığı etler, üzerlerine üşüşen sineklerden adeta sim siyah kesilmişlerdir. Spelunkas denilen meyhanelerinde tulum zurnası ve kitareler çalınır. İçi duman ve içki buharı ile dolu dar yerde sarhoşlar dans ederler. Tutulmamış hırsızlar, yan kesiciler, fahişeler hepsi göğüs göğüse bu meyhaneleri doldururlar.

Ara sıra polis baskın verir. O zaman meyhaneler bir saniyede arka taraftan boşanıverirler. İleriden geriden tabancalar patlar. Arkasından hastahane otomobili birkaç yaralı veya ölüyü toplar, götürür.

Bu mahallenin 423 numarasında zengin bir bağırsakçı ile ikamet etmektedir. Pierre Serban ismindeki bu adam, ayni zamanda o mahalle belediyesinde reis muavinidir. Otuz sene evvel Pierre Serban bir kasap dükkânında çıraktı. Fakat bugün şehrin en büyük zengin lerinden biridir. Serveti yüzlerce milyon leyi bulmuş-

de kırk kadar kasap dükkânı ve bir çok emlâki vardır.

Bu adam çocukluğunu Grivita denilen bu dış mahallede geçirdiği için, zengin olduktan sonra da orasını bırakmamış. Yalnız oturmak için bahçe ortasında mükellef bir ev yaptırmış..

İnşaat amelesi Jean Constantinescu köşkün önüne gelince, duruyor. Köşkte de bir radyo Grieg'in "Katil,, filmindeki parçasını çalıyor.

O zaman Constantinescu'nun kafası alt üst oluyor ve delikanlı bir otomat gibi bahçenin parmaklıklı kapısını açıyor, içeriye giriyor ve bahçeyi geçerek köşke varıyor.

Musikili cinayet

Gece saat dokuz.. Bağırsakçının karısı, birinci katta mutfakta.. Yalnız.. Aşçı kadın o gün haftalık izin almış. İki hizmetçi kadın aşağıda odalarında.. Kocası da dışarıya çıkmış, daha gelmemiş.. Birden bire mutfağın kapısı açılıyor ve içeriye bir adam giriyor.

Kadın başını çevirip tanımadığı, gözleri kaymış, alnı terli bir delikanlıyı görünce:

— Kimsiniz? diyor, kocam burada yok, ne istiyorsunuz?

Salondaki radyoda Griegin besteleri berdevam..

Birden bire Jean Constantinescu kadının üzerine atılıyor. Sol elile ağzını tıkıyor, sağ eli ile de cebinden çıkardığı pıçağı kadının kasıklarına sokup çıkarıyor. Kadın yaralarına rağmen bir aralık yemek odasına kaçıyor. Fakat iniltileri radyonun nağmeleri arasında kaybolup gidiyor.

Kapı açılınca

Bu defa mutfağın kapısı tekrar açılınca, Dida, bağırsakçının on yaşlarındaki kızı görünüyor. Zavallı kız karşısında kanlar içinde bir adamın ayakta durduğunu görünce korkuyor. Dehşetten hiç bir şey söyliyemiyerek, "merhamet et!,, kabilinden iki ellerini yukarıya kaldırıyor. Ve bu vaziyette koltuk altından ilk pıçağı yiyor.

Katil biran, içeriye giden kadının komşuları çağırması ihtimalini düşünerek, derhal yemek odasına fırlıyor ve orada kıvranıp duran zavallı kadının daha bir iki pıçak darbesile işini bitiriyor ve ondan sonra mutfağa dönerek küçük kıza tecavüz ediyor. Daha bir iki pıçak, onun da oracıkta işini bitiriyor. Bütün bunlar bir iki dakika içinde oluyor.

O vakit radyonun sesi kesilince, katilin aklı başına geliyor. Muslukta kanlı ellerini güzelce yıkadıktan sonra bahçeye iniyor ve tam kapıdan çıkarken bir damla göğüs göğüse geliyor: Bağırsakçı..

Bağırsakçı üstü başı kanlı bir adamın evinden çıktığını görünce, bittabi şüpheleniyor ve istimdat ediyor.

Bir dakika içinde bütün komşular toplanıyorlar. İki cesedi yataklarına koyuyorlar. Kadının memeleri feci tarzda parçalanmış, çocuğun boğazı lime lime.. Bağırsakçı çıldıracak halde.. Bittabi polisler yetişiyor.. Polis cinayet masası âmiri Franulescu ne yapılmak lâzımsa yapıyor. Sabahın saat üçüne doğru zabıt ikmal ediliyor.

Bir taraftan da polis Bükreşin bütün mahallelerini tarıyor, fakat haftalar geçtiği halde katil yakalanamıyor. Şüphe üzerine tevkif edilenlerin adedi 700 ü buluyor.

Altı hafta sonra "Katil,, fil

gösteriliyor. Bu sefer de ayni sinemada, ayni delikanlı.. Alnı ter içinde, gözleri hadekaların dan fırlamış, filmi seyrediyor.

Beyaz perdede canî Grieg'in nağmeleri arasında kendisine yeni kurbanlar aramağa çıkarken, Constantinescu yerinden kalkıyor, Luther birahanesinin arkasındaki halî arsaya gidiyor. Orada kova ile su taşıyan bir çocuğa rast geliyor.

Bir feryat.. Sağdan soldan koşuşuyorlar.. Polis yetişiyor. Bir hasta arabası çocuğu Brancoveanu hastahanesine götürüyor. Bu çocuğun da boynunda pıçak yaraları var.

Halk katilin arkasından koşuyor ve yakalıyor. Polis güç hal ile Constantinescu'yu linç edilmekten kurtarıyor, yarı ölü bir halde karakola götürüyor..

Muhakeme bittabi pek heyecanlı oluyor. Düseldorf canisinin yamağı ölümden daha azaplı olsun diye, tuz madenlerinin dibinde çalışmak üzere müebbet küreğe mahkûm edi-

Hollyvood'un yeni çehrelerinden Elissa Zoudi

Sinema haberleri

* İki komik artist Pat ve Pataşon, bir film çevirmek üzere uzun müddet Berlinde kalmışlardır.

* Pariste birçok tiyatrolar sinemaya çevriliyorlar. En büyük müzik hollerden Mulen Ruj'dan sonra Pigal ve Apollo tiyatroları da sinemaya çevrilmişlerdir. Diğer taraftan Empire ve Folies Wagram tiyatrolarının da sinemaya kalbedilecekleri söylenmektedir.

* Almanyada bin dört yüz sinema sahibi arasında son mevsimin en güzel beş filmi hakkında bir anket yapılmıştır. Neticeler şunlardır: "Kongre Eğleniyor: 720 rey, Monte Carlo bombalar altında: 554 rey, İhtiyatlı istirahatte: 385, Yorck: 346 rey, Yanan Dağlar 204 rey.

* Meşhur komiklerden Laurel ve Hardy tatillerini geçirmek üzere yakında Avrupaya geleceklerdir.

* Lilian Harvey ile Willy Fritoch'in evlenecekleri tahakkuk etmektedir. Lilian düğünden sonra film çevirmek üzere Amerikaya gidecektir.

* Cemiyeti Akvamın himayesi altında tertip edilen büyük film müsabakasını, "Ölen Kin,, isimli eseri ile Blanchet isminde birisi kazanmıştır. Senaryo Marcel L'Herbier filme alacaktır.

* André Luguet birçok filmler çevirdikten sonra Amerikadan Fransaya dönmüştür. Tekrar Amerikaya gidecektir.

Mücevherat Sigortası

Avrupanın bazı büyük şehirlerinde tiyatro, sinema ve müzikhol artistleri, şöhret kazanmak için günün birinde yüz binlerce frank kıymetinde mücevherlerini kasten kaybederler. Bidayette hakiki bir hırsızlığa kurban olanların günün bir kahramanı gibi dillerde dolaşması, çoklarının kıskançlığını tahrik etmiş ve onlar da birer birer mücevher kaybetmek merakına düşmüşlerdir.

Charlotte King

Fakat yavaş yavaş bu reklâm tarzı alâkadar artistin aleyhine dönmeğe başlamıştır. Çok sevdiği bir tek mücevheri olan mütevazı bir kız, büyük bir artistin dalgınlığı yüzünden büyük kıymette bir çok mücevherlerini çaldırmasını hoş görmeğe başlamıştır.

Amerikada ise artistler böyle bir dalgınlığa kapılmaktan inci ve elmaslarını kaybetmekten son derece tehaşî etmektedirler. Hattâ daha iyisi, hırsızlığa karşı mücevherlerini sigorta ettirmektedirler. Bittabi gazetelere de bir haber.

Meselâ filân artist incilerine, pırlantalarına, pantantif ve sairesine kıymet biçtirmiş ve bunları sigortaya koymuş.. Tesiri bu mücevherleri çaldırmaktan daha büyük oluyor.. Ayni fikirle bu artistler içinde bacaklarını, kollarını, omuzlarını tabiatin verdiği bir mücevher sayılabilecek olan gözlerini sigorta ettirenler çoktur.

Hollyvood ve Nevyorkta sigorta acenteleri bu yüzden epice iş yapmaktadırlar.

Artık çalışmayan, fakat profesyonellerin de nazarı dikka-

bir yıldız tasavvur ediniz.. Bu yıldız elindeki mücevheratı, kıymetini on, hattâ yüz misline çıkararak sigorta ettirmektedir. Sahne vazıları ve firma müdürleri bu haberi öğrenince, bittabi müstehziyane gülmektedirler :

— Doğrusu bu kadın kendisine iyi reklâm yapmasını biliyor.. Angaje edersek, fena bir iş yapmış olmayız galiba..

Yani dolar memleketinde kolay kolay kimse kimseyi aldatamaz. Fakat bu sigorta beyannameleri mübalâğalı ise, günün birinde mücevherler hakikaten çalnırsa ne olur diye soracaksınız?

Müsterih olunuz. Sigorta mukavelelerinde gizli şartlar vardır ve kumpanyalar ortaya atılan kombinezonlardan zarar görmezler..

Şu da var ki, Mary Pickford ayarında yıldızlar, mücevherlerini sigortaya koysalar bile kimseye bir şey söylemezler.

Metro Goldvinin yıldızlarından bir tanesi geçenlerde mücevherlerini iki milyon franga sigorta ettirmişti. Bu yıldız Charlotte King'dir. Fakat gazeteler, havadisi yıldızın hoşuna gidecek tarzda haber verme diler. Bu kadar insanın işsiz kaldığı bir sırada, bir yıldızın mücevherlerini milyonlarca franga sigorta ettirmesini hoş görmediler.

Maurice tourneur

Maruf Fransız sahne vazıı tiyatroya nasıl intisap ettiğini anlatıyor

Her zaman yıldızların tercümei hallerinden bahsedecek değiliz ya.. Sinemada asıl unsuru teşkil eden, fakat beyaz perdede görünmeyen sahne vazılarından da bahsedelim. Bunların içinde bir Maurice Tourneur vardır. Şimdi hayatı aşağı yukarı stüdyoda ve bir de stüdyo civarında Marn nehrindeki yatında geçiyor. Şöyle anlatır:

— Ben nerede doğduğumu iyice hatırlamıyorum. Galiba Pariste Batigolles semtlerinde bir yerde doğdum, babam kuyumcu idi. her gün mağazada çekmeceleri açar, muhteviyatını temizler, dostları ile bir iki kadeh çekiştirmek için akşamı beklerdi. Dükkânda hiç müşteri gördüğümü hatırlamıyorum. Bittabi para da hak getire.. Tahsilimi Condorcet lisesinde yaptım. Şimdi Fransanın maruf diplomatlarından olan Boncour, Maginot, Tardieu, Berstein meşhur otomobil fabrikalarının sahibi Citroen sınıf arkadaşlarımdı. Hepsi sınıfın çalışkan talebelerinden idiler. Ben de en kötüleri idim. Oturduğum kürsüye çakı ile ismimi şöyle hâkketmiştim: "Maurice Tourneur. Otuz ikinci.." sınıfta da zaten otuz iki kişi idik. Bakaloryadan sonra, kuyumcu dükkânının işleri de hiç iyi gitmediği için, bir gün evi terkettim. Hayatımı tek başıma kazanmağa karar vermiştim. Bir az resme istidadım vardı. Bilhassa desene! Bu sebepten dekorculukta çalıştım. Evlerin dıvarlarına dekor yapıyordum, tiyatrolara dekor yapıyordum. Panayır barakalarının cephelerini süsleyordum. Bu suretle de geçiniyordum. Fakat kendi zevkim için de peyzajlar yapıyordum. Çünkü kırı çok severim. Yüz frank tasarruf ettim mi soluğu kırlarda alırdım. Bir gün İngiltereden dönüşümde meteliksiz Havr'a uğramıştım. Tabii iş bulup para kazanmak lâzım.. Şehrin büyük tiyatrosuna yeni bir avansen perdesi lâzımdı. O tarihte bu perdeler ağır ve mükellef şeylerdi.. Yapılması güç ve ihtisasa bağlı bir şeydi, ben ki bu işten hiç anlamıyordum. Fakat mideye bir şeyler atmak ta lâzım geliyordu. Bu perdeyi yaptık. Kış ve onunla beraber de tiyatro mevsimi başlıyordu. Bu suretle dekor işlerinde çalışmak için imkânlar hâsıl olmuştu. Bir gün kolislerde dolaşıyordum: "Denizde bir facia" isminde bir piyesin repetisyonu yapılıyordu, piyesin üçüncü derece bir rolünü almış olan bir artist Jön Premiyeye beni göstererek dedi ki: "Veçhen şu adama benzeseydim.." Bu söz nazarı dikkatimi celbetti. O sıralarda bende artist olmak hevesi gittikçe kuvvetlenen bir arzu haline girmişti. Fakat bu arzumun tahakkuk edebileceğini tahmin etmiyodum. Çünkü iri bir boyum vardı. Bilhassa burnumdan çok korkuyordum. Lâkin 'veçhen şu adama benzeseydim" denildiğini işittiğim zaman, cesaretim arttı. Parise geldiğim zaman lise arkadaşlarımdan romancı ve piyes muharriri Jean - Joseph Renand'ı buldum. Bu arkadaş tiyatroculukta bana yolumu açabilecek bir mevkide idi. Bana bir tavsiye mektubu verdi. Bu mektupla o zamanki Bonffes tiyatrosu müdürüne gittim. Bu adam ilk sual olarak bana: "Ne kazanmak istersin?" dedi. Ben de tereddütsüz cevap verdim:

— Efendim, ben hesaplarımı yaptım, ayda doksan beş franktan aşağı idare etmez.

— Ben de o fikirdeyim, dedi, size bu parayı vereceğim.

Bir hafta sonra "Nel kulesi" piyesinde aktörlüğe başlamıştım.. Artık her hafta müthiş dramlarda mühim bir rol alarak bir sene mütemadiyen bu tiyatroda çalışmıştım. Bu suretle tiyatro hayatında da bir çok yeni şeyler öğrendim, tiyatro mevsimi bitmeğe yüz tuttuğu sıralarda bende de endişe başladı. O sıralarda Rejane'ın cenubî Amerikaya turneye çıkacağını işittim. Rejane devrin maruf mümessillerinden idi. Kendisini görmeğe karar vermiştim, arkadaşlardan ariyet aldığım bir kıyafetle tiyatroya gittim. Vakıa bu kıyafetimle pek gülünç idim, fakat daha fazlasını yapmak elimde değildi. Rejane kadın erkek diğer artistlerle beraber sahneden çıkıyordu. Hepsinin mükellef kıyafetleri arasında ben palyaçoya benziyordum, işin tuhaf tarafı şu ki, beni angaje ettiler. İlk merhale Londra idi. Orada İngiliz veliahdinin huzurunda bir perdelik bir piyes oynadık. Bütün rolüm, kolisten bir köpeğin havlayışını taklit etmekti. Bunun için altı İngiliz lirası aldım. Bu, hayatımda en mühim hâdiselerden biridir. Hâlâ avucumun içinde altı İngiliz lirasının insanı gaşyeden sikletini hissederim. Cenubî Amerikada yirmi yedi rol oynadım. Ayni zamanda da diğer artistlerin eşyasına nezaret ediyordum. Oraya kadar yükselen yıldızım, avdette sönmeğe yüz tuttu. Artık görünebilmek için büyük rollere çalışmak icap ediyordu. Parise döndükten sonra geceli gündüzlü çalıştık. Çok iş ve yorgunluk az para.. Nihayet Rejanea gittim. Beni Antoine'a takdim ettı. Antoine her geceki temsilden sonra Pausset davarnasında yemek yerdi. Orada mülâkatımız iki dakika devam etti ve Antoine beni ayda üç yüz elli franga kabul etti. Hayatını sadece tiyatroya vakfetmiş olan bu adamın yanında yedi sene çalıştım. Yakından hayatını ve faaliyet tarzını tetkik ettim. Yavaş yavaş komedi oynamağı bırakmış ve Antoine'in rejisörü olmuştum. Şimdi ne biliyorsam, ne öğrenebilmişsem, bütün bunları kendisine medyun olduğumu itiraf ederim. Bir gün bir meseleden münakaşa ettik ve Antoine'a istifamı verdim. Hareketimden peşiman oldum. Fakat iş işten geçmişti. Yerime bir başkasını almışlardı. Ondan sonra Monte Carlo'da ve Renaissance'da geçen senelerimin bir kıymeti yoktur. Yalnız Renaissance'da rejisör bulunduğum sıralarda, sütüd yoların sahne vazıları ile tanıştım. O sıralarda Eclair şirketinin sahne vazıı beni muavin istedi. Çok geçmeden de ayni müessese beni sahne vazıı olarak angaje etti. Artık ondan sonra mesleğim taazzuv etmiş oluyordu. Amerikada bir hayli seneler kaldım ve bu müddet zarfında dokşan film çevirdim.

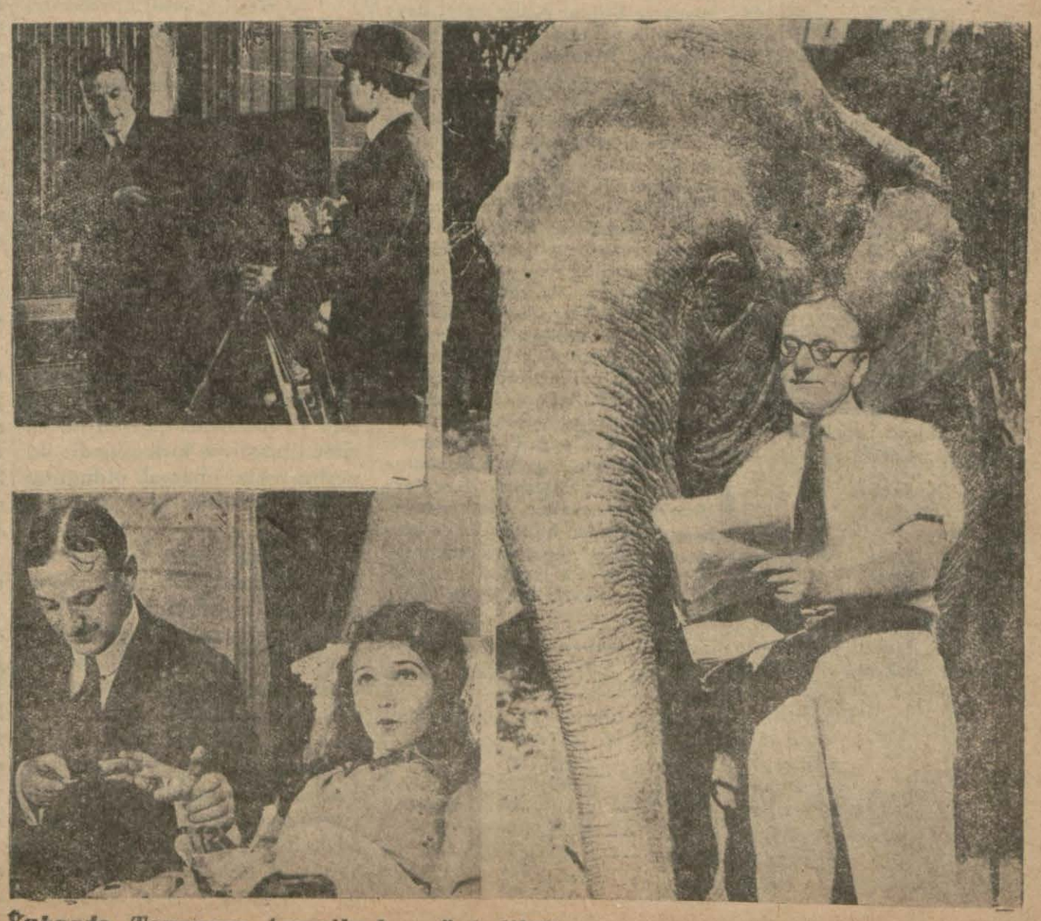

Yukarda Tourneur Amerikada müptedilliği zamanında, aşağıda bir filmi idare

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar..

Beş aylık Ticaretimiz

(Başı 1 inci sahifede)

racatımızın kıymeti 931 senesi mayısında yapılan ihracattan 3.009.823 lira noksandır. 932 mayıs zarfındaki ithalâtımızın kıymeti ihracatımızın kıymetile mukayese edilince ithalât kıymetinin ihracat kıymetini 4.842.381 lira tecavüz görülür.

Bu vaziyete nazaren Türkiyenin 932 senesi ilk beş ayı zarfında ticari muvazenesi 4.876.103 lira fazlalık la kapanmış oluyor. Halbuki Türkiyenin 931 senesinin ilk beş ayı zarfındaki ticari muvazenesi 6.915.381 lira noksanla kapanmıştır.

Memleketimizin 932 mayıs zarfındaki ithalât kıymetinin ihracat kıymetini 4.842.381 lira tecavüz etmesindeki başlıca sebep 16 teşrinisani 931 tarihinden evvel sipariş edilip 27 mart 932 tarihine kadar memlekete giren ve döviz verilen eşyanın ithal tahdidi altına tabi tutulmıyacağı hakkında verilen kararın neticesidir. Bu karara tevfikan memlekete ithal edilecek bu kabil eşya tahmin edildiğinden fazla zuhur etmiş ve alâkadarlar bunları 1 hazirandan itibaren muamele vergisinin % 6 dan % 10 a çıkarıldığını nazarı itibara alarak gümrükten geçirmekte istical göstermişler ve bunun neticesi olarak mayıs ayındaki ithalâtımız kabarmıştır. Gümrük kuyudatı da bu vaziyeti teyit etmektedir.

1932 senesi ilk beş ayı zarfında ithal ve ihraç edilen eşyanın kıymeti ve 1931 senesi muadil ayları ile mukayesesi şudur:

İTHALAT

AYLAR	1931	1932
K. sani	12.241.446	34.050.822
Şubat	10.254.672	4.544.986
Mart	12.851.526	6.927.006
Nisan	10.551.461	5.606.108
Mayıs	11.897008	11.649.590
	67.799.116	34.050.822
Haziran	11.567.092	
Temmuz	9.388.141	
Ağustos	11.285.864	
Elûl	11.128.149	
T evvel	10.364.169	
T. sani	7.388.603	
K. evvel	7.741.762	
	126.659.893	

İHRACAT

K. sani	11.039.807	10.346.877
Şubat	9.306.131	7.735.321
Mart	10.592.957	7.716.445
Nisan	10.119.805	6.765,163
Mayıs	9.817.032	6.807.209
	50.875.732	39.371.015
Haziran	5.715.528	
Temmuz	6.528.649	
Ağustos	6.708.265	
Eylûl	12.801.942	
T.evvel .	14.050.659	
T. sani	15.447.332	
K. evvel	15.146.700	
	127.274.807	

1932 senesi ilk beş ayı zarfındaki ihracat miktarı ve kıymetleri ve 1931 ile mukayeseleri şudur:

MİKTAR (Kg.)

Madde	1931 İlk beş aylık yekûnu	1932 İlk beş aylık yekûnu
Tütün	28.719.731	10.526.721
Pamuk	4.286.033	6.450.811
Fındık iç	6.520.863	3.587.971
Üzüm kuru	12.072.162	6.479.084
Z. yağı	15.010.965	1.494.657
Afyon	121.073	142.872
Yün	1.416.889	644.501
İncir kuru	5.673.563	1.202.146
Arpa	12.948.760	52.456.865
Yumurta	12.300.960	11.588.781
Tiftik	1.272.219	1.293.456
M. kömürü	25.617	94.984
KIYMET		
Tütün	11.148.594	10.556.021
Pamuk	1.767.709	2.042.515
Fındık iç	3.711.417	1.813.013
Üzüm kuru	3.556.390	2.387.697
Z. yağı	4.913.653	506.422
Afyon	669.490	1.418.097
Yün	585.916	212.704
İncir kuru	680.771	148.008
Arpa	482.646	2.319.140
Yumurta	5.425.766	3.752.445
Tiftik	960318	105.432
M. kömürü	360.198	971.816

1931 senesi mayısına nisbetle 1932 senesi mayıs ihracatında fazlalık görülen başlıca maddeler:

Kıymet T. L.

MADDE	1931	1932
Pamuk	1.767.708	8.042.315
Tütün	1.050.878	1.105.100
Afyon	298.569	717.108
Arpa	117.725	315.545

1931 mayısına nisbetle 1932 mayıs ihracatında noksanlık görülen başlıca maddeler:

Kıymet T. L.

MADDE	1931	1932
Pamuk	415.426	93.095
Fındık iç	666.215	199.491
Üzüm kuru	661.045	347.454
Z. yağı	799.971	102.811
Yün	274.440	8.507
İncir kuru	44.558	3.072
Yumurta	1.599.103	1.005.506
Tiftik	456.940	22.826

mayıs ayı zarfındaki ihracat miktarları:

MADDE	1931 (Kg.)	1932 (Kg.)
Tütün	750.487	1.093.724
Pamuk	1.316.789	326.707
Fındık iç	961.374	40 471
Kuru üzüm	2.080.236	936.887
Z. yağı	4.339.728	292.699
Afyon	32.592	47.522
Yün	696.752	33.254
İncir kuru	778.929	22.459
Arpa	2.813.251	3.868.538
Yumurta	4.601.412	5.447.277

Mısırdan gelen Tayyareci

(Başı 1 inci sahifede)

maşat gösteren cessur ve şirin sportmen bir Mısır kadınıdır. Hayriye Salim H. dün Tokatliyan otelinde bize seyahat hatıralarını her dakika dudaklarında beliren tebessümü ile anlatırken, deki ki:

"— Mısır'da şimdiye kadar küçük bazı tayyare gezintileri yapmıştım; fakat büyük hava seyahatine ilk defa olarak çıkıyorum. Bununla beraber bu seyahatte büyük bir halecan hissetmediğimi söylersem inanmaz mısınız? Hava, bazı istisnalardan sarfı nazar iyi geçti diyebilirim. İnsan her tarafı kapalı olan tayyare içinde trenden, vapurdan daha iyi seyahat ediyor. Bilhassa dakikadan dakikaya manzaranın değismesi, müstesna bir zevk veriyor. Bir iki saat zarfından yeni bir şehir üzerinde bulunmak, hiç bir nakil vasıtasında görülmeyen bir şeydir. İstanbul ne lâtif bir şehir! görülecek o kadar şey var ki bilmem hepsini görmeğe muvaffak olabilecek miyiz?

Dün günümüzü, Mısır sefirinin daveti üzerine Büyükada'da geçirdik. İstanbul'un bu lâtif parçasını zevkle seyrettik."

Ahmet Salim Bey ve Mısır tayyarecilliği

Son zamanlarda Mısır'da tayyarecilik mühim bir inkişaf göstermiştir. Ahmet Salim B. bu hususta diyor ki:

— Amatör olarak tayyareciliği tahsil ettikten sonra Mısır'da ilk defa olarak Londra - Kahire seferini yaptım; bundan sonra diğer Mısır tayyarecileri bu yol üzerinde seyahatler yapmışlardır. Bugün Mısır'da amatör olarak 7 - 8 genç tayyareci vardır. Geçende bir tayyareciler klubü, bu klüpte bir tayyare mektebi tesis edilmiştir. Mısır'da tayyarecilik günden güne inkişaf etmektedir. Ben tayyareyi bütün hususî işlerimde kullanmağa başladım. Arasıra Kahireden hareketle 20 dakika mesafede bulunan çiftliğime giderek işlerimi gördüklten sonra bir iki saat zarfında avdet ediyorum. Son zamanlarda tayyare ile avaglden bazı gençlere de tesadüf edilmiştir."

Ahmet Salim B. Londra'ya muvasalât ettikten sonra takip edeceği seyahat programını söylemek istemiyor:

"— Londra'dan sonra seyahatime devam edeceğim; bazı projelerim var... Bunları tatbik sahasına inkital etmeden evvel söylemek istemem." diyor.

Mısır sefiri dün akşam Salim B. le refikası şerefine Boğaziçindeki yalısında bir ziyafet vermiştir.

Bulgar Gazetecileri

Ankaraya vardılar. Şereflerine ziyafet verildi..

ANKARA, 20 (A.A.) — Bulgar gazeteciler birliğine mensup heyet ve Bulgar Kitka balet heyeti bugün şehrimize gelmiş ve istasyonda İstanbul Matbuat cemiyeti reisi Gireson meb'usu Hakkı Tarık Beyle Türk gazeteciler birliği azaları, Bulgar sefiri M. Pavloff ve sefaret erkânı tarafından Bulgar misafirler şerefine Karpiç lokantasında bir öğle ziyafeti verilmiştir. Gazetecilere refakat etmekte olan Kitka balet heyeti salı ve çarşamba akşamları Halkevinde temsiller verecektir.

ANKARA, 20 (A.A.) — Bulgar gazetecileri bugün öğleden sonra Büyük Millet Meclisinde reis Kâzım Paşa Hazretleri tarafından kabul edilmişlerdir. Heyet âzasından M. Sakanoff, kendilerini kabul etmiş bulunmalarından dolayı Reis Kâzım Paşa Hazretlerine arkadaşları ve kendi namına arzı teşekkür etmiştir. Reis Paşa Hazretleri cevaben, matbuatın ehemmiyetinden bahsetmiş ve komşu memleket gazeteleri mümessillerini tanımış olmaktan mütevellit memnuniyetlerini ifade etmiştir.

Pera takımı Galip..

(Başı 1 inci sahifede)

gösterdiler. Biz amatörlük ve profesyonellik işlerile uğraşırken Peralılar çalışıyorlar ve bizim en güzide iki kulübümüzün yanyana gelerek teşkil ettikleri iki muhtelitin attığı gol adedinden bir tane fazla atıyorlar; hem de sıfıra karşı. Bu hal karşısında bilemeyiz ki futbolculerimizde profesyonel olmak için ayda 500 lira istemek cesaretini gösterenler bulunacak mı? Takım burada 4 günde 3 maç yaptı, yoruldu demektir. Fakat geçen cuma günü de trenden inip oynamıştı. Neden bizim muhtelit bir şey yapamadı, hem de en kuvvetli elemanlarile çıktığı halde. Dün oyun tam bir faikiyetle Peranın lehinde cereyan etti. İlk gol Japoninin ayağile 16 mcı dakikada, ikinci gol gene Japoninin ayağile 40 ıncı dakikada yapıldı. İkinci devrede 25 inci ve 30 uncu dakikada Banbino iki gol kaydetti ve maç 4 - 0 kazanıldı. Pera takımı takım itibarile çok iyi oynadığı gibi fert itibarile de iyi idi. Bilhassa Japoni, Banbino, Halvaci, Vilastıras birer harika idi ler.

İstanbul muhteliti Ankara yolunda

Dün İstanbul muhteliti Ankaraya hareket etti. İlk maçımızı İzmirle oynayacağız. Muhtelit aşağı yukarı tam kadro ile gitti demektir

Fazlı Necip Beyin cenazesi

(Başı 1 inci sahifede)

Matbuat Cemiyeti, Elektrik şirketi, Silâhtarağa elektrik fabrikası ile merhumun hayirperverane faaliyetlerine iştirak etmiş olduğu müessesattan gönderilmiş olan müteaddit çelenkler bulunuyordu. Bir müfreze asker cenaze alayına refakat ediyordu. Tabutu, merhumu tanıyan ve ânî olan irtihalini sabah gazetelerinden haber alabilen yüzlerce münevver takip ediyordu. Bu meyanda Gayrimübadiller cemiyeti heyeti idaresi, Darülfünun müderrislerinden bazıları, şehrin maruf doktorları ve gazeteciler vardı. Merhumun cenaze namazı Teşvikiye caminde kılınmış ve cenaze alayı ayni şekilde Maçka mezarlığına götürülmüştür. Cenaze burada kabrin başına konduktan sonra Darülfünun Hukuk fakültesi Hukuku idare müderrisi Muslihiddin Adil Bey, tabutun başında titreyen sesile müessir bir hitabe irat etmiştir. Muslihiddin Adil Bey hitabesinde demiştir ki:

"— Büyük şehitlere bir büyük insan daha iltihak ediyor. İrfan ve fazilet fezamızı bir güneş gibi parlatan, Fazlı Necip, semaların nihayetsiz derinliklerine uful etti. Ölüm, o her fani ye hücum eden fena pençesi, büyük insanların kıymetini, yaşayanlardan daha çok biliyor ve onları topluyor. Bu acı hakikatin bizi ezen yeni bir delili de, işte serikabrinde bulunduğumuz Fazlı Necip oldu."

Bundan sonra Muslihiddin Adil Bey, merhumun vatanı için dağdağasız gürültüsüz hamul ve mütevazı çalışan bir fazilet timsali ve kırk senedir iki neslin rehberi kemali olduğunu izah etti. Hatip, devamla dedi ki:

"— Fazlı Necip Türk elinde hürriyet güneşinin yükselmesine kalemile çalışanlar arasında en yüce bir mevkii haizdir. Bir vakitler Rumeli ufuklarından doğan meşrutiyet eğer orada müsait bir inkişaf zemini bulmuş ise, şüphe yok ki, bu zemini hazırlıyan amelei fikriyenin Fazlı Necip en büyük üstatlarındandır. O, elliyi geçmiş eserlerile, belki elli bine varan makalelerile hak, hürriyet ve fazilet fikirlerini, müdafaasından bir dakika yılmayan kahraman Türklerini baştanbaşa okutmuştur. Fazlı Necip, her ne bahasına olursa olsun, hak bildiği ve hakikat diye iman ettiği kanaatlerinden fedakârlık yapmağa tenezzül etmeyen yüksek ve parlak ümitlerle sarıldığı işlerde bile vicdanına uygun bulmadığı bir hareket için bütün menfaatlerini istihkar eden bir insandı. Ne yazık ki ruhunda daima cuşu huruşa hazır bir hazine taşıyan bu büyük insandan ebediyen ayrılıyoruz."

Muslihiddin Adil B. hıçkırıklarla merhumun, tabutunu göstererek devam etti:

"— İşte serikabrinde ağladığımız büyük insan budur! Hayat yolunda sevgili hocam! Necip ve ulvî namını ağlayarak makbere gelen bu cemaate bak! Şimdi ebedî yuvanın eşiğinde sana son hürmetlerini ifaya koşan bu matem alayına bak!"

Muslihiddin Adil Bey hitabesini şöyle bitirdi:

— Büyük Fazlı Necip, sen öldün; fakat vatanda bıraktığın feyizli izler, müstakbel neslin mutafı olacak ve senin bülent namın nesilden nesle bir muhterem hüccet gibi intikal edecektir. Ey fazlı irfan yolun da ölen aziz şehit, bizden sana binlerce rahmet!"

Müteakıben merhum ebedî makberesine tevdi edilmiştir. Allah rahmet eyliye.

Merhumun kederdide ailesi-

Bütçenin müzakeresine başlandı ve Mecliste münakaşalar old

(Başı 1 inci sahifede)

yon olarak tasvip olunmuştu. Sene içinde mütehavvil fevkalâde munzam olarak verilen tahsisatla bu yekûn 194 buçuk milyona baliğ olmuştur.

Yeni bütçenin masraf kısmı 169 milyon olarak tesbit edilmiştir, ki geçen seneye nazaran 25 buçuk milyon noksandır. Esasen geçen seneki bütçede 930 senesine nazaran 40 milyon noksan idi. Şu halde iki sene zarfında bütçemizde 65 milyon liralık bir noksan gösterilmektedir. Bu vaziyette yalnız hayatî hizmetleri görmek ve kabili tehir hizmetleri tehir veya tayyetmek suretile tasarruf asgari hadde indirilmiştir.

Mebdei hareketimiz varidatımızla masrafımızı kapamak ve cihanşümul olan krizden millî ve malî bünyemizi sarsmadan çıkabilmek olmuştur. Geçen seneden bu seneye nasıl girdiğimizi heyeti aliyenize arzetmek faydalı olur:

1 haziran 931 de bütün borçlarımız mahsup edildikten ve bankalardaki hesabı carilerimiz kapandıktan sonra 5,435,000 lira bir sandık mevcudu devretmiş olduk. Bu yekûnda şimendüferler bütçesine ait kanunlarla hükûmetin kefaleti ile idarenin aktettiği sekiz milyon dahil değildir.

931 malî senesinin nihayeti olan 31 mayıs akşamı masraf bütçesi kapandığı zamanda şu rakamları elde ettik:

Sandık mevcudumuz 4,850,000 liradır, ki ayni tarihteki bütçe ile karşılaştırıldıktan sonra gerek bankalara, gerek sair eshabı mat lûbe on milyon bir borçlu girdik. Şimendüfer idaresine kefaletten dolayı sekiz milyon borç aynen durmaktadır.

Tahsilât neticelerine gelince; 1931 tahsilâtımız 161 milyon liradır. Muhassasatımız yekûnu 194 buçuk milyon liradır. 33 buçuk milyon noksan tutmaktadır.

Halbuki yeni seneye 10 milyonluk bir borç ile girilmiştir. Büyük farka rağmen devletin durmıyacak büyük hizmetleri ifa edilmişken tediyat muntazaman nasıl yapılmış ve malî vaziyet nasıl idare edilmiştir?

Maliye Vekili buhrana karşı alınan tedbirleri bir kısım masrafların tehir ve talikini, buhran vergisi kanunu hatırlatmış ve 10 milyonluk borcun umumi bütçemize nazaren gayri kabili iktiham addedilemiyeceğini söylemiştir. Bundan sonra mali ye vekili ,bütçenin fasılları üzerinde geçen seneye nazaren görülen büyük farkları anlatmıştır. Duyunu umumiye bütçesindeki fark kısmen millî müdafa ve nafianın evvelce yaptığı hizmetlerden mütevellit borçlar için verilen bonolara aittir.Kısmen de sakit imperatorluktan müdeyver gerek millî idare zamanında tekâlüfü maliyeden olan borçlar bu farkı vücuda getirmektedir .

Maliye vekili bütçe yapılırken 5 veya 3 senenin vasatisi alınarak değil en yakın senenin varidatı göz önünde tutularak hareket edildiğini ve diğer vergilerin nazarı itibara alındığını söylemiş, 1931 senesi varidat fasıllarının verdiği rakamları geçen senelerle mukayese etmiştir.

Vekil Bey inhisarlardan bilhassa tütün inhisarının reji şirketi zamanında hükûmete temin ettiği varidat ile bu idarenin hükûmete intikalinden temin eylediği hasılât arasında mukayeseler yapmış, müskirat inhisarının da hükûmete intikalindenberi 18 milyon lira hasılât verdiğini ve kibrit inhisarının temin ettiği varidatı tafsil etmiştir.

Şimendöfer inşasına karşılık olarak gösterilen bu üç inhisarın vaziyeti hakkındaki malûmattan sonra Vekil Bey, ayni seneler zarfında şimendöferlere verdiğimiz paraların 166 milyon lira olduğunu, üç inhisardan alınan paranın ise 170 buçuk milyondan ibaret bulunduğunu söylemiştir.

Vekil Bey tuz ve barut inhisarlarından da bahsetmiş, inhisarlar varidatı olarak bütçeye konulan 33 milyon liranın bu idareler varidatından hazineye verilecek safi hisse olduğunu ilâve etmiştir.

Abdülhalik Bey devlet ormanları, icar bedelleri, buhran vergisi gibi varidat hissesinin diğer fasılları üzerinde de teşrihatta bulunarak varidat bütçesinin, tahminatta geçen sene olduğu gibi bir tenakus payı bırakılarak tanzim edildiğini tebarüz ettirmiştir. Bundan sonra halk tarafındaki tasarruf meyil ve hareketini gösteren rakamlarla 1922 den itibaren bu hareketin seyrini tesbit etmiştir.

1922 de millî bankalarımıza aile tasarrufu ve kumbara ve vesaire olarak bir milyon 378 bin lira, 1888 kişi tarafından, ecnebî bankalara bir milyon 295 bin lira, 2046 kişi tarafından tevdi edilmiş bulunuyordu. Bu rakamlar seneden seneye bilhassa 926 dan itibaren mühim farklar göstererek yükselmeğe başlamış1931 senesinde millî bankalara 101.623 kişi tarafından 34.207.000 lira, ecnebî bankalara 4600 kişi tarafından 4.500.000 lira tevdi edilmiştir. Bu rakamlar tasarruf fikirlerinin milletimizde gün geçtikçe kuvvet bulduğunu göstermektedir. Bu hususta millî tasarruf cemiyetinin de tesirleri barizdir.

Maliye Vekili Bey ittihaz olunan tedbirler sayesinde paramızın kıymetinin tenezzülden mahfuz kaldığını söylemiş, kânunusani iptidasına kadar döviz işlerinin konsorsiyom vasıtasiyle idare eden ve çok dikkatli hareket eden millî ve ecnebî bankalara teşekkür ederek geçen seneye nazaren bugün döviz vaziyetimizin daha iyi olduğunu ilâve etmiştir.

Geçen sene bugün, ihracattan aldığımız dövizden fazla döviz sarfı mecburiyetinde idik.Konsorsiyomun koyduğu sermayeden 116.000 lira sarfetmiştik. Bugün ise fazla ihracattan mütevellit olarak elimizde altın ve döviz 50 milyon franga yakın paramız vardır.

Diğer taraftan neşredilen plançolar gösteriyor ki bankalarımız 931 mali senesini iyi geçirdiler. Hiç birisinde zarar yoktur, kâr vardır.Millî bankalarımızdan İş Bankasının ticaretle en fazla alâkadar olduğumuz iki ecnebî memlekette şube açması ve bu suretle mali ve iktisadi hayatımıza yardım etmesi ati için pek feyizli neticeler verecek teşebbüslerdendir.

Abdülhalik Bey nutkuna şu suretle nihayet vermiştir: Bizde devlet namına olan 14, 15 milyon liralık tediyat muntazaman vuku buldukça her memlekette hisedilen buhran bizde daha az hissedilecektir .Bunu yapmak için de yüksek heyetinizin büyük şiarı olarak daima hadisata takaddüm ediyorsunuz. Daima zamanında icap eden tedbirleri alıyorsunuz. Öyle ümit ederim ki icap eden her türlü tedbirlerle hükûmeti takviye edeceksiniz. Her halde tedbirleriniz sayesindedir ki bizimle hemhal memleketlerde hissedilen müşkülâttan biz daha az müşkülât hissetmekteyiz. Ve bizim mali vaziyetimizde bunlardan farklı ve sağlam bulunmaktadır. Memleketin bütün işlerinde daima irşatkâr tedbirleri alan yüksek heyetinizin mali vaziyetimizde de bizi daima irşat edeceğinizde ve bundan sonraki senelerde de malî vaziyetimizde daha ziyade selâh görüleceğinde şüphem yoktur. Bunu arz ile sözüme nihayet veririm. "Alkışlar".

Müteakiben bütçe encümeni mazbata muharriri Kemal Zaim Bey encümenin bütçe hakkındaki mütalaatı ile mesaisi neticelerini mazbatasında kaydetmiş bulunduğunu ve Maliye Vekili Beyin izahatına bir şey ilâve etmiyeceğini,. sorulacak suallere cevap vermeğe- amade bulunduğunu beyan etmiştir. Meclis bütçe müzakeratının devamı müddetince her gün içtimaa karar vermiştir.

ANKARA, 20 (Telefonla) — Bütçe encümeni namına Meclise izahat veren mazbata muharriri Kemal Zaim Beyden sonra İzmir meb'usu Halil Bey söz aldı, ezcümle dedi ki:

— Devlet sefinesinin yataklarını metin esaslara istinat ettirmek lâzımdır. Tedbirler, memleketin şeraiti iktısadiyesine göre alınırsa çok muvafık olur. Geçen sene, kredi buhranı başladı. Memleketimiz, her çeşit yetiştiren bir memlekettir. Her türlü mallarımız, az çok mikdarda satılmaktadır. Dünyada fiyatlar, çok düşmüştür. Hariçteki fiyatları nazarı dikkate alarak maliyet fiyatı- tedbir ne olabilir? Evvelâ, kredi meselesi, Zirai kredinin memlekette kuvvetli ve geniş olması lâzımdır. Bu cepheden hükûmet Ziraat Bankasını temin etmelidir. İkinci tedbir, münakalât meselesidir. Dahili nakliyat nazarı dikkate alınacak kadar bahalıdır.

Bu nakliyat meselesi münasebetile bir çok misaller zikreden Halil Bey, şimendifer meselesine de temas ederek ilâve etti:

— Ergani madeni, muazzam bir servettir. Elli kilo metre yapıldı. Buraya varmak için 86 kilometre kaldı. Almanlar, müsait şerait teklif ediyorlarmış. Hiç olmazsa bu kısmın inşası için bu parçayı ayırarak mezkûr grupa bir an evvel verelim.

Halil Beyden sonra, Refik Şevket Bey kürsüyü işgal etti. Manisa meb'usu, memleketin istikraza mühtaç olmadan senelerden beri idaresini işaret ederek takdirlerini şöyle hülâsa etti:

— Büyük buhranlı bir devirde kendi yağile namuskârane yaşamak şerefini kazanmış bir milletiz. Devlet itibarını, evlâtlarımıza bir tarih şerefi olarak bırakacağız."

Refik Şevket Bey müteakıben hükûmetten küçük memurlarla bilhassa meşgul olmasını rica ederek dedi ki:

— Böyle sıkıntılı zamanlarda memurların lâübalilikleri ve bu lübaliliklerin inikâslarını nazarı itibara almak mecburiyetindeyiz. Halkın derdi, derecei taliyede idrakten mahrum bazı küçük memurların elinde büyüyor. Bu memurlar, ya ehliyetsizliklerinden veya kasden müşkülât gösterirler. Hükûmetten zamanın nezaketile mütenasip sert hareket etmesini rica ediyorum.

Refik Şevket Beyden sonra Dr. Suat Bey (Kastamoni) söz aldı. Asayiş, mektep ücretleri ve veremle mücadele mevzuları üzerinde söz söyledi. Dr. Suat Bey Anadolu içindeki leylî mektepler de mektep ücretlerinin tenzilinin kabil olacağını ileri sürdü.

Sırrı Bey (Kocaeli) söz aldı ve bütçe münasebetile hükûmetin bazı icraatını tenkit etti. Müfettişi umumîlik teşkilâtını ele alarak bu ane kadar birinci umumi müfettişlikten memlekete fayda gelmediğini ileri süren Sırrı Bey, ezcümle dedi ki:

— Her şeyi asarile hükmetmek iktiza ettiğinden bu teşekkülü, memlekete nafi görmem. Meclisi âlinin bunu meydana getirmekte maksat ve gayesi başka idi. Orada iki dereceli idare olduğu halde bilâkis ümit edilmedik intizamsızlıklar vardır. Kaçakçılık ta bu mıntakanın bir hususiyetini teşkil ediyor. Kaçakçılar, bu mıntakada müsait seyahat şartları bulmuşlardır. Bu cepheden de müfettişlik vazifesini tamamile ifa edememiştir. Hükûmetçe alınacak iki tedbir vardır. Ya bu müfettişlik teşkilâtını faydalı bir hale getirmek, yahut ta ilga etmek. Bence ilga değil, ipka etmeli fakat ıslah eylemeli. Köy kanununun tamamile tatbik edilmeyişi de idaremizin göze çarpan bir noksanıdır. Belediyelerin ne dereceye kadar ifayı vazife ettikleri hepimizce malûmdur. Zabıtamız ise, takdire şayandır."

Sırrı Bey, sözünü adliye cephesine intikal ettirerek dedi ki:

— İcra ve iflâs kanunu ile bu cephede büyük bir ihtiyacın bertaraf edildiğine şüphe yoktur. Adliyemiz, âlemi medeniyetteki emsallerine gıpta verecek derecede yükselmiştir. Bundan dolayı Adliye vekâletini bilhassa tebrik ederiz. Temyiz mahkemesinin hükûmet merkezi haricinde bulunmasındaki muhassenata işaret etmek isterim. Belki vekâlet, idarî ve istişarî muhassenattan temyizin buraya nakline lüzum gösteriyor. Halbuki bence temyiz mahkemesinin hiç bir gölgeye maruz kalmadan çalışması şarttır.

Salondan bir ses — Yani burada ki mahkemeler, gölge altında mı?

Sırrı Bey, devam etti:

— Misafir kabulü için dahi vakit ayırmaklığa mecbur kalacağı muhakkaktır. Onun için, ben temyizin buraya gelmemesini istiyorum. Atiye ait olan bu tedbirin tevlit edeceği mahazirin, vukuundan evvel Adliye vekili Beyfendinin nazarı dikkatini celbetmeği bir vazife bilirim.

Sırrı Bey, ihtisas mahkemelerine de temas ederek bu mahkemeler mensuplarına verilen ücretle, diğer nizamî mahkemeler mensuplarının aldıkları arasındaki farkı tebarüz ettirdi ve bunu müvazenesizlik olarak tavsif etti. Kocaeli meb'usu, Nafia, Maliye, İktısat ve Ziraat vekâletlerile gümrük ve inhisarlar vekâletini alâkadar eden meseleleri, bir kül halinde mütalea ederek ezcümle dedi ki:

— Hükûmetimizin devletçilik umdesini tenkit edeceğim. Hükûmetimizin vasfı ve şiarı, halkçılıktır. Hükûmetten bu vasfın icabatına göre muamele beklemek bizim hakkımızdır. Gittikçe hakkından mahrum edilmekte olan fert, hü-

laşıyor. Her gün ticari muamel devletin muamelesi çoğalmakdır. Halk hükûmeti, bu şekl devletçi olamaz. Diğer memlelerde buhrana verilen mâna bizde buhrana verilmesi lâzımlen mânayi ilmen birleştirmmümkün değildir. Kaç fabrmız kapandı? Kaç amele açık Bütçemizde işsizlere yardım kaç milyon tahsisat var? Bunrın hiç biri yok.

Salonda bir ses — Ankarakaklarında işsizleri görmüyorsunuz?

Sırrı Bey devamla:

— Köylü, neden fakirleşmişt Çünkü mahsulâtımıza mahreç madık. Prens Dögal omuzun bir top kumaşla memleketin masnuatına mahreç aradığı sılarda biz, bunu ihmal ettik. Mni memleketlerde, hayat bahğına karşı tedbirler alınmış Nakliyat ücretleri tenzil edilmtir. Vergilerini vaktinde vermyenlerin cezaları indirilmiştir. kiraları, sigorta ücretleri, dokviziteleri ucuzlaştırılmıştır. beleye rüsumu indirilmiş, uzun vadborçlar faizleri tenzil edilmiş Hattâ, vergilerin mikdarı hanten evvelki mertebeye indirilmtir. Adeta bir dama oyuncusu, taşını sürdüğü zaman karşısınd ki oyuncunun nasıl bir oyun oyyacağını tahmin edebilirse, ik satçılar da her vaziyet karşısınd tedbir almağı bilirler. Almanlar gibi tedbir alsaydık, paranın kmeti yükselmiks olacaktı.

Kocaeli meb'usu bundan sora müstakil olduğu için bir çvatandaşlardan kendisine şikâymektupları gelmekte olduğunu fade ederek bazı mütalealar detti, dedi ki:

— Hükûmetin ve hazinen müsait zamanlarında bol bol paralırken, şimdi ıztırarı zamanlarda bir az sıkıntı ârız olduğu ibana şikâyetnameler yağdıran beni şikâyete sevketmek istiylerin bu hareketini ahlâkî bir nkise olarak beyan etmek isterim

Recep Bey (Kütahya) — Lüfen izah ediniz!

Sırrı Bey devamla:

— Bu hal, mucibi teessürdür Benim aranızda müstakil vaziyte bulunmaklığımdan dolayı btakım müracaatlara maruz kalyorum. Ben, bu müracaatçılar bi düşünemem.

Salondan bir ses — Bize nedyazmıyorlar?

Sırrı Bey — Çünkü siz Halfırkasına mensupsunuz. Benim vziyetim müsaittir. Onlar size maracaattan korkarlar. Cesaret mezler.

Sırrı Bey, müteakıben Başvekilimizin ve Hariciye vekilimizin Rusya ve İtalya seyahatlerine temas ederek bu seyahat ve müzakatların muvaffakıyetli birer mezu olarak telâkki edilebileceğini ifade etti ve dedi ki:

— Biz bu seyahatlerden ve mülâkatlardan millet namına nasnafi neticeler alındığını öğrenmek isteriz. Hükûmetin izahatını dinlemek isteriz. Ben, bunu bir hak olarak istiyorum. Bu izahatı vermek te hükûmet için bir vazifedir.

Vakit geciktiğinden Reis Kâzım Paşa, celseyi tatil etti.

Meclis yarın saat 14 te toplanacaktır. Bütçenin heyeti umumiyesi hakkında söz almış meb'uslardan Recep Bey, Remzi Bey (Sivas) Reşit Bey (Gazi Antep) vardır. Recep Bey, bilhassa yarın Sırrı Beyin tenkitlerine cevap verecektir.

Cenevre Müzakereleri

CENEVRE, 20 A.A. — Dünkü mülâkatlar, terki teslihat konferansını hüsnü suretle bitirmekle müsbet neticeler elde etmek hususunda mevcut şiddetli arzuyu ispat etmiştir.

Bu hedefi istihsal için konferansa kat'î bir istikamet verebilecek kabiliyette bir Fransız - İngiliz - Amerikan mukaddem itilâfının elde edilebilmesi çarelerinin aranması M. MacDonald ile Herriot'ya lüzumlu görünmüştür.

Hususi noktanın mükâleme zemini olacağını söylemek mevsimsizdir.

Bazıları bir takım noktaların ilgası cihetine mütemayil bulunacaklar diğerleri de calibi a-lâka mesaisi M. Boncour tarafından hatırlatılan ihzarî komisyonun eserine iktifaen adedi terki teslihata temayül edeceklerdir.

Derpiş edilen kısmî hal sureterinin bazıları askerî masarifatın tenkismı istihdaf edecektir. Fakat bu tekliflerin müzakereye memur olanlar tarafından takdiri icap ettiğinden teferruatlarının bugün için tesbitine

Muhabir mektubu

Yapılacak İşler..

Bu eksikleri bir an evvel tamamlamak yerinde olur

TEKİRDAĞINDAN: Trakyanın Edirneden sonra en büyük ve kalabalık şehirlerinden birisi Tekirdağıdır. Burası vilâyet olalıdan beri bir çok kudretli valiler gelmiş ve şehirlerle kasabalar da ümran husulüne çalışmışlardır. Burasını son ziyaretimde sokaklara ağaçlar dikilmiş ve elektrik yapılmış olduğunu yazmıştım. Bu ağaçlar gölge verinceye kadar çok zaman geçecegi ve elektrik te ucuzalanıncaya kadar şehir halkı petrol lâmbalarından şimdilik vaz geçemiyeceği cihetle halkın refahı için başka yollar dan yürümek ve âcil tedbirler bulmak lâzımdır. Her ne kadar köylerde yardım sandıkları tesisi ve buna da sermaye tedariki için bazı muhtarlara alınacak kısrak lardan tay yetiştirilmesi tekarrür etmiş ise de bu sermayeyi tedarikten halen âciz bulunan köylülerin tazyik edilmeleri nahoş bir tesir husule getirmiş ve böyle faideli bir teşebbüs aksi tesir uyandırmıştır.! Filhahika istikbalde müfit olması meum olan bir teşebbüs şimdiki ihtiyacın ziyadeleşmesine sebep olmaktan başka bir netice vermiyecektir. Binaenaleyh bunun harman zamanına talikile daha amelî ve kestirme yol dan yürümek lâzımdır.

Buranın sebzesi hâlâ İstanbul dan gelmektedir ve her şey pahalıdır. Şehirde içilecek su da yoktur. Memleket haricinde başlanmış olan hapisaneye 50 bin lira sarfolunduğu halde öylece na tamam bırakılmış ve bunca para lar heder olmuştur.

Hükûmetin arkasında bütün daireleri birleştirmek için başlanan kısım (70.000) lira kadar sarfolunmuş ise de itmam edilemeden bırakılmıştır. İkmali için daha bir o kadar para lâzımdır. Bu sebepten dolayı bazı daireler hariçte icarla oturmaktadırlar.

Gazi heykelinin karşısındaki harap ve kısmen münhedim bina oraların ve bilhassa heykelin şerefile bir tezat teşkil eylediği gibi şehrin en şerefli bir meydanı olmak lâzım gelen bir mahallin tevsii ve orasının şık ve asrî bir şekle ifrağı düşünülmediğinden şehir ile bu meydan arasında adeta bir yabancılık sezilmektedir.

R. K.

Sabık İspanya kralı Londrada

LONDRA, 20. A. A. — Sabık İspanya kralı 13 üncü Alphonse, dün öğle yemeğinde Vindsor şatosunda İngiltere kral ve kraliçesinin misafiri olmuştur.

Romanya ve Lehistan orduları

VARŞOVA, 20 .A. A.— Kurjer Poranny gazetesi, Lehistan harbiye nazırının Romanya askerî mehafili tarafından izhar edilen arzuya binaen Lehistan teşkilâtının Romanya ordusu teşkilâtı ile mutabık bulunmasını temin için Bükreş'e bir askeri heyet göndermek nihayetinde bulunduğunu yazmaktadır.

Mamafih bu haber, şimdiye kadar salâhiyettar mehafil tarafından teyit edilmemiştir.

Suikast mı, şaka mı?

LONDRA, 20. A. A.— Dün Mısır sabık âli komiseri lord Loyd ile rahiplerden birinin birlikte görüşmüş oldukları methalde zabıta tarafından bir bomba keşfedildiği bildirilmektedir. Bombanın muayenesi için mutahassıslar çağırılmıştır. Bunun bir suikas veya bir lâtife olup olmadığı şimdilik meçhul bulunmaktadır.

Londra pamuk piyasası

LONDRA, 20 (A.A.) — Pamuk fiyatları geçen haftadan beri tedricen salâh bulmağa başlamıştır. Bu salâhın sebebi, bir çok müstahsil memleketlerde haşeratın pamuk mezruatına fazla zarar ika etmiş bulunduklarına dair olarak gelen haberlerden mütevellit bulunmaktadır. Bu zararlardan başlıca ecnebi Amerika mezruatı müteessir olmuştur. Maamafih işler o kadar ehemmiyetli değildir.

Memlekette

Bir katil Asıldı

Bir talebeyi on beş lirasına tamaan öldürmüştü

Isparta 19.— Bir müddet evvel Uluborluda bir talebeyi 15 lira parası için öldürmekle maznun Irkkûp köyünden Bakinin muhakemesi bitmişti. Maznun genç talebeyi öldürdükten sonra cesedini param parça ederek sazlıklara saklamıştı.

Bu tüyler ürpertici cinayetin faili olan Baki idam cezasına mahkûm olmuş ve karar tasdik edildiği için idam hükmü bu sabah infaz edilmiştir. İdam mahkûmu asılırken iradesini kaybetmiş bir vaziyette idi. Seh paya yaklaştığı zaman: "Beni çabuk asın!" diye mırıldanmıştır.

Nehirde bir kız cesedi

ADAPAZARI, 18.— Kazamızın Türkbeylik kışla köyünde oturan Kırca Ali muhacirlerinden Habip ağanın kızı bir müddet evvel köy delikanlarından biri tarafından kaçırılmıştı. Kız bir hafta kadar delikanlının evinde kaldıktan sonra bir gece ansızın evden kaybolmuştur.

Jandarma tahkikat neticesinde kızın cesedini Sakarya nehrinde ölü olarak bulmuş, ceset muayene edildikten sonra bir kolu ile bir bacağı ve ağzındaki dişlerin kırık olduğu ve kızın boğulmak suretile öldürülerek nehre atıldığı anlaşılmıştır.

Müddei umumiliğin tahkikatı neticesinde cinayetin kızı kaçıran delikanlı ile bir kaç akrabası tarafından yapıldığı anlaşılmış, canilerden biri yakalanmıştır.

Tıbbiyelilerin Gezmesi

Mektebi tıbbiyenin 918 (1335) senesi mezunları tarafından dün bir gezinti yapılmıştır. Doktorlarımız, dün akşam saat beşte Taksimde toplanmışlar ve oradan otomobillerle Hacıosmanbayırı, Emirgân tarikile Bebeğe gelmişlerdir. Doktorlarımız Bebek bahçesinde akşam yemeğini yiyerek hasbihalde bulunmuşlar ve eski hatıralarını yadetmişler ve çok neşeli bir gece geçirmişlerdir.

Ankara imar müdürlüğü

ANKARA, 20. — Ankara imar müdürlüğüne, sabık Aydın mebusu Mithat, Adana mimarlarından Cemil Beylerden birinin tayini ihtimalinden bahsedilmektedir.

Meyve bahçeleri

ANKARA, 20. — Bu sabah jüri heyeti, çiçek ve meyva bahçelerini gezmeğe başladı, meyva bahçelerinden maliye vekili Abdülhalik Beyin bahçesinin birinciğili kazanması ihtimali kuvvetlidir.

Kara sularımızda balık avlayanlar

İzmirden bildiriliyor: Bundan iki gün evvel Midilli Adası açıklarında, kara sularımızda balık avlıyan bir Yunan motörü görülmüş, gümrük muhafaza motörü tarafından yakalanmıştır. Kaçak balık tutan motör tayfası Dikili iskelesine çıkarılmıştır. Dikili adliyesi maznunları mahkemeye vermiştir.

İnhisarlar baş müraklplığı

ANKARA, 20.— Tuz inhisarı müdürü Feyzi Bey inhisarlar baş murakipliğine tayin olunacaktır.

Poliste

Cüretkâr Bir soyguncu

Beşi birlikleri almak için kadını boğazlayordu

Dün Fenerde cür'etkârane bir soygunculuk vak'ası olmuş turı Cibalide Haraççı Kara Mehmet mahallesinin Haydar caddesinde 113 numaralı evde Hacı Ali Ef. ailesi oturmaktadır. Dün bu eve, Kürt Tahsin isminde bir sabıkalı kendisine bir sıfat vererek evdeki terkos borularını tamir edeceğinden bahisle içeri girmiş ve göya tamirle mesgul olmağa koyulmuştur. Bu sırada evde bulunan Seyran H. da bu işe nezaret etmektedir. Tahsin Seyran Hanımın boynundaki beşi bir yerdeleri görünce tahammül edememiş ve birden bire hücumla almak istemiştir. Seyran Hanımın feryadı üzerine konu komşu ve zabıta memurları yetişerek Tahsini yakalamışlardır.

Düşen cenin

Şehremininde oturan Melâhat Hanım zabıtaya müracaatla, kendinin Hayriye isminde biri tarafından on gün evvel dövüldüğünü, bunun tesirile bir buçuk aylık çocuğunu düşürdüğünü iddia etmiştir. Polis tahkikat yapmaktadır.

Bıçak ve dayak

Taksimde otobüsçülerden Sezai ve Mustafa Efendiler arasında kavga çıkmış, Sezai Ef. bıçak çekmiş, neticede de dövülmüştür. Tahkikat yapılmaktadır.

Merdivenden düştü

Fatihte Sofular caddesinde 17 numarada oturan Ali Ef. evindeki yüksek bir merdivenden düşerek ehemmiyetli suretle yaralanmış ve berayi tedavi Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Kayıkla gelen Bulgarlar

Dalgaların sevki ile geldikleri anlaşıldı

Geçen çarşamba günü kayıkla ve pasaportsuz olarak limanımıza gelen sekiz Bulgar hakkındaki tahkikat zabıtaca ikmal edilmiştir. Bunların havanın muhalefeti dolayısile dalgaların tesirile limanımıza düştükleri anlaşılmıştır. Hudut haricine çıkarılacaklardır.

150,000 İngiliz lirası tevzi edildi

Garbi Trakya'da etabli Türklerin iadesi kabil olmiyan emvalinin tazmini için Yunan hükûmeti tarafından Mübadele komisyonu emrine verilen 150 bin İngiliz lirasının tevzii hitam bulmuştur. Şimdi, Garbi Trakya'da etabli Türklerin işgal altında bulunan emlâkinin iadesi lâzım gelmektedir. Bunun için de yakında teşebbüsatta bulunulacaktır.

Bulgaristanda Kalan emlâk

İstida encümeni vaziyeti Başvekâlete bildirdi

ANKARA, 20 — Bulgaristandan gelip vatandaşlığımıza giren Türkler oradaki emlâkine kemakân tasarruf edegeldikleri halde, iki hükûmet arasında yapılan 925 tarihli dostluk muahedesine merbut protokol mucibince, 1912 senesinden sonra, Türkiyeye hicret eden Türklerin, Bulgaristandaki gayri menkul malları, Bulgar hükûmetine terkedilmesi üzerine alâkadarların mukabil hukukunu temin için 1300 numaralı kanunda tatbik şekli ayrıca bir talimatname ile tayin edileceği tasrih olunmasına rağmen, bu talimatın henüz yapılmamasından dolayı, temini hukuka muvaffak olamadıklarından bahisle, Büyük Millet Meclisi riyasetine verilen bir çok istidalar, arzuhal encümeninde tetkik edilmiştir. Encümen bu hususta, dahiliye ve hariciye ve maliye vekâletlerinin müteleallarını almıştır.

Dahiliye ve Maliye vekâletleri, bu işin salâhiyetlerine teallûku görülmediği, bahusus alâkadarların hukuku temin ve takdir edecek Bulgar malına destres olunamadığı cevabı verilmiştir. Bilâkis hariciye vekâleti tarafından verilen cevapta bu muahede Bulgarların kazandıklarından pek fazla Türklere hak bahşettiğinden Bulgar efkârı umumiyesinin bunun tadilini talep ettiğini ve Bulgar hükûmetinin elyevm buna sarfı mesai eylediği encümene izah edilmiştir.

Türk vatandaşlarının hukuku mülkiyetini ihlâl eden devletlere karşı mukabelibilmisil yaparak, vatandaşların hukukunu temin maksadile 1902 numaralı kanununun tatbiki için teşkil edilen komisyonun vazifesine, bu usulün teşmili veyahut hangi bir merci tayinile zikrolunan kanunun talimatını tanzim hususunda istida encümeni, vaziyetin baş vekâlete arzına karar vermiş ve mazbata ile keyfiyeti Millet Meclisine bildirmiştir.

Esnafın kayıt ve tesçil muamelesi

Ticaret odasının, esnafın haziran nihayetine kadar o daya kayıt ve tesçil muamelelerini yaptırmaları tavsiyesini havi tabettirdiği el ilânları, esnaf cemiyetleri vasıtasile esnafa dağıtılmaya başlanmıştır.

Tütün kanununun bazı maddeleri

ANKARA, 20.— Tütün kanununun bazı maddelerini tadil için bir proje hazırlanmıştır. Tadilat bilhassa tütün zeriyatı inhisar idaresiri tarafından köylüden yapılacak mübayaaya ait olacaktır.

Gümrükler umum müdürlüğü

ANKARA, 20.— Gümrükler umum müdürlüğüne vekâletinde bulunan Cemil Beyin tayini takarrür etmiştir.

Denizlide mektepler

DENİZLİ, 20 A.A. — Şehrimizde inşa edilmekte olan İsmet Paşa mektebiyle Tavas ve Sarayköy kazalarında yapılmakta olan beşer dershaneli ilk mekteplerin yapıları ilerilemektedir. Birinci katları bitmiş olan beşer dershaneli ilk mekteplerin yapıları ilerilemektedir. Birinci katları bitmiş olan mekteplerin inşaatına faaliyetle devam edilmektedir.

DOKTOR
FMİN ŞÜKRÜ
Dahili hastalıklar mütehassısı
Her gün öğleden sonra İstanbul Türbe Babıâli Caddesi No. 10
Telefon 2,2622

Doktor
Rusçuklu Hakkı
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No. 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

ZAYİ — Derununda nüfus kâğıdı, asker tezkeresi ve yüz liralık bir senet ile 17 lira bulunan cüzdanımı çaldırdım. Evrakın hükmü olmadığını ilân ederim.
Feriköy Kurandil sokak Cambaz Kahraman

Yeni neşriyat

Osmanlı ülkesinde

Cami Beyin Osmanlı ülkesinde hıristiyan Türkler isimli eseri ikinci defa Sanayiinefise matbaasında tabedilmiştir.

Gayet iyi ve nefis bir surette tabedilen bu eseri tavsiye ederiz.

Mimar mecmuası

Bir buçuk seneden beri, muntazam neşir edilmekte olan (Mimar) mecmuasının ikinci sene beşinci sayısı inşaat tekniğine ait zengin mündereat ile intişar etmiştir. Her nüshasında bir az daha tekamül gösteren bu mecmuayı alâkadarlarına tavsiye ederiz. Büyük kitaphaneler ve idarehanesinden tedarik edilmektedir.

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

TRABZON POSTASI (KARADENİZ) 22 Haziran çarşamba 18 de Galata rıhtımından

İZMİR - MERSİN POSTASI (MERSİN) 22 Haziran çarşamba 10 da İdare rıhtımından kalkarlar.

MERSİN POSTALARINDA İstanbul - İzmir Ücretleri

	Kr.
1. nci kamara	1200
2. nci „	800

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Mükaddema Şişlide Koca Mansur sokağında 43 numaralı apartmanın birinci katında ikamet etmekte iken halen Mısırda olup mahalli mezkûrda ikametkâhı meçhul bulunan Kostantin Bamberje efendiye: Madam Mari Acemyanın aleyhinize İstanbul mahkemesi asliye ikinci hukuk dairesinden istihsal ve berayi infaz memuriyetimize tevdi eylediği altı yüz otuz liranın maa faiz tahsili hakkında 21-3-932 tarih ve 931/142 numaralı hükmü ilâma tevfikan bervechi talep hacz yolu ile deyni mahkumun bihin tesviyesine mütedair tanzim ve tebliğ kılınmak üzre tarafınıza gönderilen ödeme emri filhal mısırda olup mahalli mezkûrda ikametkâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ kılınamayarak tebligatı muktaziyenin ilânen icrası tekarrür etmiş olmakla tarihi ilândan itibaren iki ay zarfında ve 932-2038 dosyaya numarasile icranın tehiri hakkında şifahi veya tahriri olarak bir itirazı kanuni serdetmediğiniz ve müddeti mezkûrenin hitamını müteakip sekiz gün zarfında ise mahkûmunbih deyni tesviye veya itfaya tekabül edecek emvalı irae etmediğiniz takdirde ber mucibi talep muamelâtı icraiyenin giyabınızda olarak tenfizine tevessül olunacağı malûmunuz bulunmak ve olbaptaki ödeme emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

Beyoğlu tapu başmemurluğundan: Kemer Burğaz Kazasında İstanbul caddesinde 62, 64, numerolu ve Küçük meydan sokağında 13 numerolu üç bap dükkân ve 15 numerolu hane ve Davutpaşa sokağında 32 numerolu Bahçe sahipleri Tiryandafil oğlu Lambo ve Dojil oğlu Tiryandafil ve Tanaş vereseleri ve hissedarları Vailden Metrûk Emlâk Zerez Mübadillerinden Emir ve Feriye Hanımlara Vilâyet teffiz komisyonu kararıyle teffiz edilmiş ve indelmuhabere mezkûr emlâklerin kaydı bulunmadığı anlaşıldığından senetsiz tasarruf ahkâmı cari olmak üzere mahallen tahkikat yapılacaktır. Mezkûr mahalle tasarruf iddiasında bulunanlar varsa tarihi ilândan itibaren (10) gün zarfında tasarruf vesikaları ile birlikte Beyoğlu tapu baş memurluğuna üç bin yüz doksan dört numero ile müracaatları ilân olunur.

ZAYİ — Tatbik mühürümü zayettim. Hükmü olmadığı ilân olunur. Söke: Dr. Süreyya B. refikası Mizeyyen.

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi dairesinde dahili hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Bedava Bir Ford Otomobili
veya
İsteyenlere bunun bedelini
Nakden verdiğimize herkes hayret ediyor!
Bunda şaşılacak bir şey yok
EKEN BİÇER

Askerî Liseler İçin Muallim Aranıyor

Aşağıda yazılı Askerî lise ve orta mektepleri için hizalarında gösterilen muallimlere ihtiyaç vardır.

A) — Bu mekteplerde muallim olmak, ya Maarifin ayni derecedeki mektepler için müseccel muallim olmak ve yahut branşına nazaran salâhiyeti haiz olmak lâzımdır.

B) — Haftada asgarî 15 azamî 20 saat ders okutmak.

C) — Talip olanların muvazzah adreslerini havi istidalarile Fiş-tercümei hallerini Haziran 932 nihayetine kadar Askerî Liseler müfettişliğine göndermeleri.

D) — Kabul edileceklerden bilahara ders senesi zarfında istifa etmiyeceklerine dair noterden musaddak bir taahhüt senedi alınacaktır.

Münhal muallimlikler

Kuleli Lisesi için: Tarih, coğrafya, riyaziye, fizik, fransızca; almanca. Ücret 84 : 98 lira.

Bursa Lisesi için: Tarih, coğrafya, riyaziye, kimya, fransızca; almanca. Ücret 98 - 108 lira.

Maltepe lisesi için: Tarih, coğrafya, riyaziye, almanca. Ücret 84 - 98 lira.

Erzincan orta mektep için: Türkçe, tarih, coğrafya, riyaziye; fizik; fransızca. Ücret 108 lira.

Hariciye vekâleti mübayaat komisyonundan:

100 Ton kok kömürü Vekâlet için
50 „ „ „ Misafirini Ecnebiye köşkü için
2000 Kilo Mangal kömürü „ „ „ „
3000 „ kırılmış odun „ „ „ „

Vekâlet ve misafirini ecnebiye köşkü için mübayaa edilecek yukarda miktarları yazılı mahrukat 20 gün müddetle ve kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. İhalesi 14 Temmuz 1932 perşembe günü saat 16 da icra edilecektir. Teminatı muvakkatesi 470 liradır. Şartname Hariciye Vekâleti Levazım ve İstanbul'da Ankara caddesinde Hazinei Evrak Müdürlüğünden alınabilir. (2791)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma komisyonundan:

Muhtelif eb'atta 1522 adet sandık ile 600 adet kutu pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin 23 Haziran 932 perşembe günü saat on beşten on altıya kadar komisyona müracatları. (2784)

Türkiye ziraat Bankasından:

Ziraat Bankası Müfettiş Namzetliği için 20 Temmuz 1932 çarşamba günü sabahı Ankara ve İstanbul Ziraat Bankalarında bir müsabaka imtihanı açılacaktır. İşbu tahriri imtihanı kazanan lar Ankara'da yapılacak şifahî bir imtihana tabi tutulacak ve bunda da ihrazı ehliyet eyliyenlerden altı Müfettiş namzedi alınacaktır. Müsabakaya iştirak edeceklerin Mülkiye mektebi, Hukuk veya İktısat Fakültesi veya Ulûmu Âliye Ticariye mektebi mezunu ve yahut sonsınıf müdavimi olması lâzımdır. Diğer Fakülte veya yüksek mektep mezunlarının müsabakaya iştirak eyliyebilmeleri için en az iki sene malî müesseselerde çalışmış olmaları şarttır.

İmtihan programı ve şeraiti saireyi havî matbualar Ankara, İstanbul ve İzmir Ziraat Bankalarından tedarik edilebilir. Talipler bu matbuada yazılı fotoğraf ve vesikaları bir mektuba leffen Ankara'da Ziraat Bankası teftiş heyeti Müdürlüğüne nihayet 14/7/932 akşamına kadar bizzat vermek veya göndermek suretile müracaat etmiş bulunmalıdırlar. (2782)

Gaziantep C. Müddeiumumiliğinden:

G. Antep hapisanesinin bir senelik ekmek konturatosunun tarihten itibaren bir ay müddetle pazarlıkla ihale olunacağı, talip olanların Müddei umumiliğe müracaatları ilân olunur. (2781)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Lokomotif muvöman aksamının kapalı zarfla ve takas kaydile münakasası 3 Ağustos 932 çarşamba günü saat 15 te Ankara'da idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Haydarpaşa ve Ankara veznelerinde 15 şer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (2732)

Akyazı Kereste Fabrikası Müdürlüğünden:

Akyazı askerî kereste fabrikası ambarlarında mevcut muhtelifülcins takriben (2500) m. mik'ap mamûl kerestenin Adapazarı istasyonuna nakli kapalı zarf usulile münakasaya zavedilmiştir. Talip olanların % 7,5 pey akçesi olan (528) lira (75) kuruşu ve yahut bu kıymette banka mektubunu hâmilen yevmi ihale olan 29 Haziran 932 çarşamba günü saat 14 te Adapazarı Maliye dairesinde komisyonu mahsusa ve şeraiti anlamak ve daha fazla tafsilâta vâkıf olmak arzu edenlerin Akyazı'da fabrika müdiriyetile Adapazarı Belediye dairesine müracaatları ilân olunur. 2729

Aydın'da Spor Faaliyeti

Kulüp için yeni bir saha yapılıyor..

AYDIN (Milliyet)) — Aydın'da Spor faaliyeti gün geçtikçe feyizli bir inkişafa mazhar olmaktadır. Aydın idman klübü ehiren tensik edilmiş, canlı bir hal almıştır. Muhtelif teşekküllerle maçlar yapılmakta ve dikkate şayan neticeler alınmaktadır. Bilhassa bir çok oyuncuların birinci derecede İstanbul oyuncuları kadar istidat ve inkişaf sahibi oldukları bu karşılaşmalarda anlaşılmaktadır. Klübün futbol takımı askerî takımla da bir maç yaptı. Gönderdiğim resim bu maçtan evvel alınmıştır. Resimde Vali, Alay kumandanı, merkez memuru Şükrü Beylerle iki takım gözükmektedir. Klüp için reis Şükrü Beyin gayretile bir de saha yaptırılmaktadır. Saha vakında bitecektir

PAMUKTİFLİĞİ

FABRİKATÖR BOSNALI SALİH BEY isticarında ahiren faaliyete geçen Tarsusta Meşhur Rasim Bey Fabrikasının İplik ve bezlerini alınız. Emsaline faiktir. Bir kerre tecrübe ediniz. İstanbul Balıkpazarı caddesi 55 No. da toptan perakende satılır. ve sipariş kabul olunur.

Büyük Tayyare Piyangosu

12. nci Tertip Altıncı keşide

11 Temmuz 1932

Büyük ikramiye 200,000 liradır

Ayrıca 50,000; 30,000; 20,000; 10,000 liralık ikramiyeler ve 100,000 liralık bir mükâfat

Göz Hekimi

Profesör **Dr. Esat Paşa** | Birinci Sınıf Mütehassıs **Dr. Süleyman Şükrü**

Ankara caddesi No. 60 Hilmi kitaphanesi yanında

Kırklareli vilâyetinden:

1 — Bedeli keşfi (20714) yirmi bin yedi yüz on dört lira 92 kuruştan ibaret Pınarhisar - Burgaz yolunun 20 x 880 - 23 x 100 üncü kilometreler arasında (2200) metre tul dahiline yapılacak şose ferşiyatı.

2 — Bedeli keşfi (8175) sekiz bin yüz yetmiş beş lira 28 kuruştan ibaret Kırklareli - Babaeski yolunun 0 x 000 - 10 x 150 inci kilometreleri arasında yedi parça şosanın tamiri.

3 — (5069) beş bin altmış dokuz lira 26 kuruş bedeli keşifli Kırklareli - Dereköy yolunun 3 x 544 - 35 x 894 üncü kilometre leri arasında (13) parça şosanın tamiri.

4 — (6247) altı bin iki yüz kırk yedi lira 64 kuruş bedeli keşifli Kırklareli - Vize yolunun 55 x 250 - 69 x 627 inci kilometre leri arasında sekiz parça şosanın tamiri.

5 — (6872) altı bin sekiz yüz yetmiş iki lira 58 kuruş bedeli keşifli Babaeski - Burgaz yolunun 75 x 787 - 76 x 338 inci kilo metreleri arasında (770) metre tulündeki kısım şosanın tamiri kapalı zarf usulile ayrı ayrı münakasaya konmuştur.

6 — Münakasaya iştirak edeceklerin ehliyeti fenniye vesikaları vilâyet nafia başmühendisliğince tasdikli olacağı gibi ticaret vesikalarının ve sahibi sermaye olup bu gibi inşaattan anlamadıkları takdirde inşaatın hitamına kadar refakatlerinde kezalik ehliyeti fenniyesi nafia başmühendisliğince musaddak bir fen me muru bulunduracaklarına dair noterden musaddak bir taahhütname itasına mecburdur.

7 — Zarflar müzayede ve münakasa kanununun onuncu mad desi mucibince ihzar edilecektir.

8 — İhalenin müteahhide tebliği gününün inkızasından itibaren müteahhit on beş gün zarfında işe başlamağa mecburdur.

9 — İşbu inşaattan Pınarhisar - Burgaz yoluna ait keşifler berayi tetkik ve tasdik Nafia vekâleti celilesince gönderilmiş olup 6-7-1932 tarihine kadar gerek aynen ve gerekse tadilen iade edildiği takdirde ihalesi icra edilecektir.

10— Şartname ve keşifnameleri görmek ve suretlerini almak isteyenlerin Kırklareli Nafia dairesine müracaatları lâzımdır.

11— İşbu yollara ait inşaat müddetleri 15 Kânunuevvel 1932 tarihine kadardır.

12— İşbu yollardan Pınarhisar - Burgaz yolu 6 Temmuz 1932 çarşamba günü saat on beşte ve iki ve üç numaradakiler 29 Haziran 1932 çarşamba günü sırasile saat on beş ve on beş buçukta ve dört ve beş numaradakiler 30 Haziran 1932 perşembe günü kezalik sırasile saat on beş ve on beş buçukta Kırklareli daimî encümeninde ihaleleri yapılacaktır.

13— İşbu inşaat ile 29 ve 30 Haziran 1932 tarihlerinde ihale edilmek üzere Burgaz - İstasyon ve Çilingir - Alpullu ve Kırklareli - Hasköy ve Kuleli - Babaeski yollarında yapılacak cem'an (9677) liralık şosa tamirleri de ayrı ayrı alenî münakasaya konmuştur. (2631)

SEG SANAYİ ELEKTİRİK GRAFİK

YOYVODA CADDESİ No. 24 İSTANBUL

Ademi iktidar ve bel gevşekliğine

karşı en müessir deva SERVOİN haplarıdır. Deposu, İstanbul'da Sirkecide Ali Rıza Merkez eczanesidir. Taşraya 150 kuruş posta ile gönderilir. İzmir'de İrgat pazarındaki, Trabzon'da Yeni Ferah eczanelerinde bulunur.

Sıhhî yemekler - buzlu içkiler

FRİGECO

18 ay vade ile

SATİE

KONYA

Millî Sanayi Sergisine İştirak ediniz.

1 - 15 Temmuz 932

Müracaat mahalli: Konya Millî iktısat ve tasarruf cemiyeti.

ACELE

Satılık Yalı

Boğaziçinde Büyükderede mükemmel bir yalı satılıktır. İstiyen İstanbul: Ankara caddesi Kahraman zade hanında Resmi ilânlar şirketine müracaatları

Bugün de Diyorlar ki..

Edebiyat anketleri çıktı

REMZİ KİTAPHANESİ

Zonguldak Belediyesinden:

Zonguldakta yapılacak beton arme iskele Haziranın yirminci gününden itibaren yirmi bir gün müddetle münakasaya vazolunmuştur. Münakasa temmuz ayının on birinci pazartesi günü saat on beşte Zonguldak Belediye encümeni huzurunda kapalı zarf usulile icra kılınacaktır. Münakasaya dahil olacakların işbu münakasaya ait evrakı İstanbul vilâyeti Belediye reisliği fen müdürlüğünden ve Zonguldak belediye riyasetinden bedeli mukabilinde alabilecekleri ilân olunur. (2498)

Satılık Konserva Fabrikası

Çok mükemmel ve her türlü konserva imaline salih Edirne konserva fabrikası bütün teferruatile ve olduğu şekilde veya makine ve binaları ayrı ayrı ve pazarlık suretile satılığa çıkarılmıştır. Talip olanların fabrikayı görmek ve pazarlığı yapmak üzere hali tasfiyede bulunan Trakya Konservacılık Türk Anonim şirketinin Edirnede Darüleytam çarşısında vaki merkezinde tasfiye memurları adresine lüzumu müracaatları ilân olunur.

Niçin Sizin de Güzel Bir Eviniz Olmasın?.

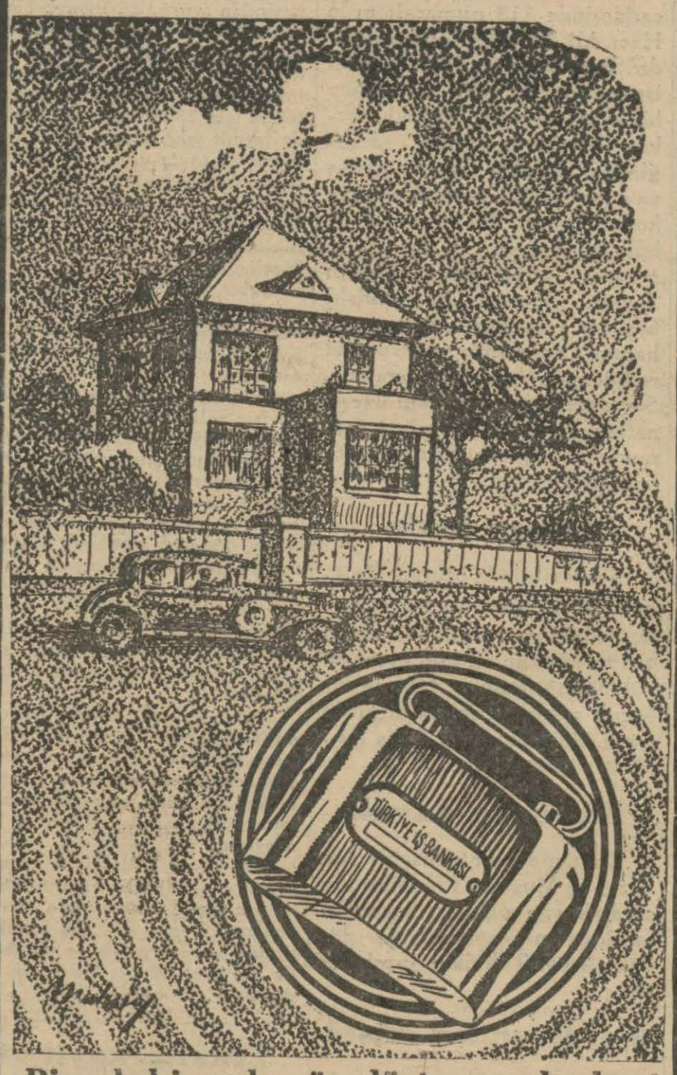

Birçok kimseler üç dört senedenberi kumbaralarında azar azar biriktirdikleri para sayesinde bugün güzel birer ev sahibi olmuşlardır.

Türkiye İş Bankası

Akyazı Kereste Fabrikası Müdürlüğünden:

Akyazı askerî kereste fabrikasının bir şubesi olan Mudurnu kazasına tabi Kapaklı ormanındaki imalâthanesile makta kurbundaki araba konağı mahallerinden takriben (1000) m. mik'ap muhtelifülcins nim mamul kereste ve tomrukların Akyazı'daki merkez fabrikasına nakliyesi kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiştir. Taliplerin % 7,5 pey akçesi olan (393) lira (75) kuruşun veyahut bu kıymette banka mektubunu hamilen yevmi ihale olan 29 Haziran 932 çarşamba günü saat 14 te Adapazarı Maliye dairesinde komisyonu mahsusa ve şeraiti anlamak ve daha fazla tafsilâta vakıf olmak arzu edenlerin Akyazı'da fabrika müdiriyetile Adapazarı Belediye dairesine müracaatları ilân olunur. (2730)

DENİZ KIZI

Eftalya Hanımı

ve

Kemanî Sadi Beyi

Pek yakında: Harbiye

B E L V Ü

BAHÇESİNDE

DİNLEYECEKSİNİZ

JUBOL

Daima sıhhat üzere olmak için her akşam bir komprime (Jübol) alınız.

Paris hastaneleri müteahhitleri ŞATELEN MÜESSESATI Bilûmum eczanelerde satılır.

JUBOL Barsakları yeni tamir ve ihya ed

İNKIBAZ İLTİHABI EN USRETİ HAZ MİGRE

Bağırsakların nazımı olan (JÜBOL) İnkıbazdan mustarip olanlara muayyen bir saatte defihacet etmelerini temin eder

Melâhat Kâzım Hanımın

N. 18739

Şu İstanbul'un kızları (Tango)

Gece kuşları (Fokstrot)

No. 18720

Segâh şarkı: Siyah gözlü kadın

Segâh şarkı: Vurgunum ben siyah gözler

Bestekârı Kaptan Zade Ali Rıza Bey

COLUMBİA

Plâklarında çıkmıştır

Evkaf müdiriyeti ilânları

Mahalle ve mevkii	Sokağı	No.sı	Cinsi	Müddeti
Bahçekapısında 4 ncü vakıf hanın asma katında			3 Oda	1
" " " " " "			7	"
" " " " " "			28	"
" " " " " "			29	"
" " " " " "			36	"
" " " " " "			37,39,40	3 oda
" " " " "			1 inci katta 7 Oda	
" " " " "			2 inci " 2	"
" " " " "			4 cü " 19	"
" " " " "			" 20	"
Beyoğlu Hüseyinağa	Dolapdere	81	Hane	
Aksaray Oruçgazi	Köprülü	11	Hane	
Küçükmustafapaşa	İncebel	6	Hane	
Paşabahçe Çınar	Şehitlik	8	Hane	
Paşabahçe Çınar	Şehitlik	9	Hane	
Aksaray Sofular	0	1	2 oda	
Beyoğlu Kuloğlu	Ağahamamı	1-59	Dükkân	
Çelebioğlu Alâeddin	Sultanhamamı	37-2	Dükkân	
Bahçekapı Hobyar	Yenipostahane	64	Dükkân	
Bahçekapı Hobyar	Yenipostahane	62-46	Methal fevkinde odalar	
Tahtakale Rüstempaşa	Papasoğlu	22	Mağaza	
Tophane Süheylbey	Topçular	420-422	2 dükkân	
Tophane Süheylbey	Topçular	1-553	Dükkân	
Üsküdar Muradiye	0	66-64-62	3 oda	
Çarşı	Yorgancılar	17-19	2 dükkân	
Çarşı Sahaflar	Bedesten kapısı	22	Dükkân	
Çarşı Bedesten	Sağda 2 inci odada	47-46	Dolap	
Taksim Kazancı	Çeşme arkasında	87	Baraka	
Üsküdar Tenbelhacımehmet	Atlamataşı	0	Kulübe	
Eminönü	0	Hidayet camii avlusu sol tarafı		2
Çarşı	Keseciler	5	Dükkân	
Galata Şahkulu	0	21	Baraka	
Çarşı	Camilihan alt katta	7	Dükkân	3
4 üncü vakıf han 1 inci kat		39	Oda	1

Balâda mevkilerile cinsleri yazılı olan vakıf emlâk hizalarındaki müddetlerle kiraya verilmek üzere müzayedeye konmuştur. İhaleleri Haziranın 29 uncu çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin yevm ve saati mezkûra kadar Çemberlitaş Evkaf Müdiriyetinde Akarat kalemine müracaatları. (25

Kıymeti Muhammenesi Lira

25

Küçükçekmece camiinin son cemaat mahallinden kalan Tu kazı mahallinde satılmak üzere müzayedeye konmuştur. olmak isteyenler kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde akçelerile Haziranın yirmi yedinci pazartesi günü saat onda hallinde bulunacak olan memuruna müracaatları ilân (275

Mahalle ve mevkii	Sokağı	No. sı	Cinsi
Babrâlî Nallı mescit	Cağaloğlu	6-23	Ha
Anadoluhisarı Yeni mahalle	Göksu	7	

Balâdaki vakıf emlâk kiralık olup bir sene müddetle pazarlıkla müzayededede dir. Taliplerin Haziranın yirmi ikinci çarşamba günü saat on beşe kadar Evkaf müdiriyetinde Akarat kalemine müracaatları. (275

Gedikpaşada Jandarma Satınalma komisyonundan:

50 kilo kınnap, 100 kilo balya ipi, 115 kilo çivi, 40 kutu boya ve 10 adet fırça pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin 23 Haziran 932 perşembe günü saat ondan on bire kadar komisyona müracaatları. (275

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

16 Haziran 1932 Vaziyeti

AKTİF

		Lira	Lira
Kasa			
Altın safi kilog. 12.354.945	Lira	17.325.906,08	
Banknot	"	10.909.970,—	
Ufaklık	"	266.188,90	28.502.064,98
Dahildeki Muhabirler			1.302.249,30
Hariçteki Muhabirler:			
Altın Mevcudu Külçe safi Kilogr 751,440 — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı	Lira	1.056.960,89	
Altına tahvili kabil — Döviz mevcudu — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı	Lira	840.878,61	
Serbest dövizler	"	1.107.621,80	3.005.461,30
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	Lira	158.748.563,—	
	"	— 2.343.563,—	156.405.000,—
Cüzdan			
Senedat	Lira	0	
Esham ve Tahvilât — Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarîkıymetle)		27.125.825,—	27.125.825,—
Altın üzerine avans			1.273,35
Hissedarlar			4.658.106,76
Muhtelif			1.325.395,44
		Yekûn	222.325.376,13

PASİF

		Lira	Lira
Sermaye			15.000.000,—
Tedavüldeki Banknotlar			
Deruhte edilen evrakı naktiye	Lira	158.748.563,—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	"	—2.343.563,—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi		156.405.000,—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira	9.745.550,88	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabi döviz olarak tedavüle vazedilen	"	840.878,61	166.991.429,49
Vadesiz Tevdiat			
Hazine hesabı carisi	Lira	206.796,69	
Diğer mevduat	"	5.615.905,65	5.822.702,34
Döviz mevduatı			1,865.375,42
Muhtelif			33.145.868,88
		Yekûn	222.325.376,13

İskonto haddi %8 — Altın üzerine avans % 6 3/4

MİLLİYET MATBAA